ရင်းနှီး/ စီးပွား သတင်းလွှာ

MIFER Newsletter
No: 1, Vol: 1/2025

ရင်းနှီး/ စီးပွားဝန်ကြီးဌာန

၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၁ ရက် (တနင်္ဂနွေနေ့)

ထိုင်းနိုင်ငံ၏ Land Bridge စီမံကိန်း

စာမျက်နှာ ၁

ဒေါ်နယ်ထရမ့်၏ ဒုတိယအစိုးရလက်ထက် အမေရိကန်-အာဆီယံ ဆက်ဆံရေး

စာမျက်နှာ ၁၃

သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု

စာမျက်နှာ ၂၂

ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ၏ Golden Visa အစီအစဉ် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအတွက် အမှန်တကယ် အထောက် အကူဖြစ်စေမှာလား

စာမျက်နှာ ၂၉

သတင်းများ

ထိုင်းနိုင်ငံ၏ Land Bridge စီမံကိန်း ၁

IMF သည် အခွန်နှင့် အသုံးစရိတ်များကို သတိပေးထားသော ကြောင့် UK ၏ တိုးတက်မှု ခန့်မှန်းချက်ကို မြှင့်တင်လိုက်ခြင်း ၃

တောင်တရုတ်ပင်လယ်ရှိ အငြင်းပွားမှုများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ အနေဖြင့် ငြိမ်းချမ်းရေးကို ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် ပေကျင်း (တရုတ်နိုင်ငံ) နှင့် ထပ်ဆောင်း သဘောတူညီချက်များ ရရှိနိုင်ရေး ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရန် အဆင်သင့်ရှိ ၅

အိန္ဒိယ- ပါကစ္စတန် ပဋိပက္ခကြောင့် နှစ်နိုင်ငံစီးပွားရေးအပေါ် သက်ရောက်မှုများ ၆

ကုန်သွယ်မှု၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ပိုမိုနက်ရှိုင်းလာစေရန် တရုတ်နှင့် ပါကစ္စတန်တို့ သဘောတူ ၁၁

တရုတ်နိုင်ငံနှင့် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံတို့အနေဖြင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု တိုးမြှင့်ရေး၊ လွတ်လပ်စွာ ကုန်သွယ်မှုအား ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် တရုတ်နိုင်ငံ ဝန်ကြီးချုပ်လီချန် တိုက်တွန်း ၁၂

ဒေါ်နယ်ထရမ့်၏ ဒုတိယအစိုးရလက်ထက် အမေရိကန် - အာဆီယံ ဆက်ဆံရေး ၁၃

ကိုယ်ကျိုးစီးပွားကာကွယ်ရေးမူဝါဒဟူသည် ၁၆

သဘာဝဘေးအန္တရာယ် နှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ၂၂

သတင်းများ

တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ၏ အသေးစားနှင့် အလတ်စား စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ၊ အသေးစားနှင့် အလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အဓိကဆောင်ရွက်ပေးနေသော China Center for Promotion of SME Development (CCPSMED) အကြောင်း လေ့လာတင်ပြခြင်း ၂၇

ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ၏ Golden Visa အစီအစဉ် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအတွက် အမှန်တကယ် အထောက်အကူဖြစ်စေမှာလား ၂၉

ထိုင်းနိုင်ငံ၏ Land Bridge စီမံကိန်း

ထိုင်းနိုင်ငံတွင် ယခင်က ခရာ တူးမြောင်းစီမံကိန်း (Kra Canal Project) ဟု အမည်တွင်ခဲ့ပြီး အကောင်အထည် မဖော်ဖြစ်ခဲ့သော်လည်း ယခုအခါ အဆိုပါ Kra Canal Project အစား Land Bridge Project (ကုန်းမြေတံတားစီမံကိန်း) ကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန် ၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် တင်ဒါခေါ်ယူ၍ ဆောင်ရွက်ရန် စီစဉ်ထားပြီး ၂၀၂၆ ခုနှစ်တွင် စီမံကိန်းစတင် တည်ဆောက်ရန် မျှော်မှန်းထားပါသည်။

စီမံကိန်း၏ ပထမအဆင့်သည် ဘတ် ၅၂၀ ဘီလီယံ ကုန်ကျမည်ဖြစ်ပြီး ၂၀၃၀ ပြည့်နှစ်တွင် စတင်လည်ပတ်မည် ဖြစ်ပါသည်။ တောင်ပိုင်း စီးပွားရေးစင်္ကြံ Southern Economic Corridor (SEC) တွင် ချုံပွန်(Chumphon) ၊ ရနောင် (Ranong)၊ ဆူရတ်သနီ (Surat Thani) နှင့် နကုန်သီဓမ္မရာဇ် (Nakhon Si Thammarat) ပြည်နယ် ၄ ခုတို့ ပါဝင်ပါသည်။ အဆိုပါ စီမံကိန်းသည် ပစိဖိတ်သမုဒ္ဒရာနှင့် အိန္ဒိယသမုဒ္ဒရာ နှစ်ခုတို့ကို ဆက်သွယ်ပေးမည်ဖြစ်ပြီး အရှည်အားဖြင့် ၉၅ ကီလိုမီတာခန့် ရှိပါသည်။ စုစုပေါင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမှာ ဘတ် ၁ ထရီလီယံ နီးပါးဖြစ်ပြီး စီမံကိန်းအား အဆင့် ၄ ဆင့်ဖြင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

စီမံကိန်းပထမအဆင့် (ဘတ် ၅၂၂ ဘီလီယံ)

စီမံကိန်းပထမအဆင့်အနေဖြင့် ပေ ၂၀ ကွန်တိန်နာ အလုံးရေ ၆ သန်း သိုလှောင်ဆိုက်ကပ်နိုင်သည့် ရနောင် (Ranong) ဆိပ်ကမ်းနှင့် ပေ ၂၀ ကွန်တိန်နာ အလုံးရေ ၄ သန်း သိုလှောင်ဆိုက်ကပ်နိုင်သည့် ချုံပွန် (Chumphon) ဆိပ်ကမ်းတို့ကို တည်ဆောက်မည်ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ ဆိပ်ကမ်းများအကြား လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအတွက် ရထားလမ်းများ၊ ကားလမ်းများ၊ ၄ လမ်း သွားအဝေးပြေးလမ်းမတစ်ခုနှင့် Smart Railway Transit Operation (SRTO) ကို တည်ဆောက်မည်ဖြစ်ပါသည်။ တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းအား ၂၀၂၆ ခုနှစ်တွင် စတင်မည်ဖြစ်ပြီး ၂၀၃၀ ပြည့်နှစ်တွင် လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှု စတင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

စီမံကိန်းဒုတိယအဆင့် (ဘတ် ၁၆၄ ဘီလီယံ)

စီမံကိန်း ဒုတိယအဆင့်အနေဖြင့် ရနောင် (Ranong) ဆိပ်ကမ်းအား ကွန်တိန်နာအလုံးရေ ၁၂ သန်း သိုလှောင်ဆိုက်ကပ်နိုင်သည့် ဆိပ်ကမ်းအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ချုံပွန် (Chumphon) ဆိပ်ကမ်းအား ကွန်တိန်နာ အလုံးရေ ၈ သန်း

သို့လှောင်ဆိုက်ကပ်နိုင်သည့် ဆိပ်ကမ်းအဖြစ်လည်းကောင်း အဆင့်မြှင့်တင်မည်ဖြစ်ပြီး အဝေးပြေးလမ်းကိုလည်း ၆ လမ်းသွားအဖြစ် တိုးချဲ့မည်ဖြစ်ပါသည်။ တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းအား ၂၀၃၁-၂၀၃၂ တွင် စတင်မည်ဖြစ်ပြီး ၂၀၃၃ ခုနှစ်တွင် ပြီးစီးမည်ဖြစ်ပါသည်။

စီမံကိန်းတတိယအဆင့် (ဘတ် ၂၂၈ ဘီလီယံ)

စီမံကိန်း တတိယအဆင့် အနေဖြင့် ရနောင် (Ranong) ဆိပ်ကမ်းအား ကွန်တိန်နာအလုံးရေ သန်း ၂၀ သိုလှောင်ဆိုက်ကပ်နိုင်သည့် ဆိပ်ကမ်းအဖြစ် လည်းကောင်း၊ ချုံပွန် (Chumphon) ဆိပ်ကမ်းအား ကွန်တိန်နာအလုံးရေ ၁၄ သန်း သိုလှောင်ဆိုက်ကပ်နိုင်သည့် ဆိပ်ကမ်းအဖြစ်လည်းကောင်း အဆင့်မြှင့်တင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းအား ၂၀၃၃-၂၀၃၄ တွင် စတင်မည်ဖြစ်ပြီး ၂၀၃၅ ခုနှစ်တွင် ပြီးစီးမည်ဖြစ်ပါသည်။

စီမံကိန်းစတုတ္ထအဆင့်(ဘတ် ၈၅.၁ ဘီလီယံ)

စီမံကိန်း စတုတ္ထအဆင့်အနေဖြင့် ချုံပွန် (Chumphon) ဆိပ်ကမ်းအား ပေ ၂၀ ကွန်တိန်နာအလုံးရေ သန်း ၂၀ သိုလှောင်ဆိုက်ကပ်နိုင်သည့် ဆိပ်ကမ်းအဖြစ် အဆင့်မြှင့်တင်မည်ဖြစ်ပြီး Smart Railway Transit Operation (SRTO) ကိုလည်း အဆင့်မြှင့်တင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းအား ၂၀၃၅-၂၀၃၆ တွင် စတင်မည်ဖြစ်ပြီး ၂၀၃၈ ခုနှစ်တွင် ပြီးစီးမည်ဖြစ်ပါသည်။

Source: ASEAN URBANIST au-admin

ဒေါ်သိင်္ဂီထွန်း၊ လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူး
မူဝါဒနှင့်ဥပဒေလုပ်ထုံးလုပ်နည်းစိစစ်ရေးနှင့် လုပ်ငန်းစစ်ဆေးရေးဌာနခွဲ
ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးရုံး

IMF သည် အခွန်နှင့် အသုံးစရိတ်များကို သတိပေးထားသောကြောင့် UK ၏ တိုးတက်မှုခန့်မှန်းချက်ကို မြှင့်တင်လိုက်ခြင်း

Emma Haslett ၊ စီးပွားရေးသတင်းထောက်၊ BBC သတင်း

ယူကေ စီးပွားရေးသည် ၂၀၂၅ ခုနှစ်တွင် ယခင်မျှော်မှန်းထားသည်ထက် အနည်းငယ် ပိုမိုတိုးတက်မည်ဟု ခန့်မှန်းထားသော်လည်း အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ငွေကြေးရန်ပုံငွေအဖွဲ့ (IMF) မှ အဓိပတိသည် အခွန်နှင့် အသုံးစရိတ်ဆိုင်ရာစည်းမျဉ်းများကို လိုက်နာရမည်ဟု သတိပေးထားသည်။ စီးပွားရေးအတွက် နှစ်စဉ်ကျန်းမာရေး စစ်ဆေးမှုတွင် IMF သည် ယခုနှစ်တွင် ၁.၂% တိုးလာ ကာ ၂၀၂၆ ခုနှစ်တွင် ၁.၄% အထိ တိုးလာမည်ဟု ခန့်မှန်းထားသည်။ ယခုနှစ် ပထမသုံးလအတွင်းအရှိန်မြှင့်ပြီးနောက် စီးပွားရေး ပြန်လည်ဦးမော့လာသည်ဟု ၎င်းကဆိုသည်။ ဩဇာကြီးမားသောအဖွဲ့မှခန့်မှန်းချက်သည် ၂၀၂၅ခုနှစ်တွင် ယူကေအတွက် ၎င်း၏ မျှော်မှန်းချက်များ ကို ၁.၆% မှ ၁.၁% သို့ အဆင့်လျှော့ချပြီးနောက် တစ်လကျော်အကြာတွင် ထွက်ပေါ်လာခြင်းဖြစ်သည်။

IMF ၏ UK မစ်ရှင်အကြီးအကဲ Luc Eyraud က ယခုနှစ် ပထမ သုံးလအတွင်းတိုးတက်မှုသည် အလွန်အားကောင်းခဲ့ကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။ ယခုလတွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည့် တရားဝင်ကိန်းဂဏန်းများသည် စားသုံးသူအသုံးစရိတ်နှင့် စီးပွားရေး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ တိုးလာခြင်းကြောင့် စီးပွားရေးအား တွန်းအားပေးခဲ့ကြောင်း ထင်ရှားသော်လည်း အဆိုပါကိန်းဂဏန်းများသည် အမေရိကန်မှ သွင်းကုန်ခွန်၏နှင့် ဗြိတိန်အလုပ်ရှင်အခွန်များ ဧပြီလတွင် တိုးမြှင့်ခြင်းမပြုမီ ကာလများအတွင်း ဖြစ်သည်။

ယူကေငွေချေးပြီးနောက် အခွန်တိုးသတိပေးချက်

IMF သည် အစိုးရ၏ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများနှင့် အခြေခံအဆောက် အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အစီအစဉ်များကို ချီးကျူးခဲ့ပြီး မှန်ကန်စွာအကောင်အထည်ဖော်ပါက တိုးတက်မှု တိုးလာမည်ဟု ဆိုသည်။ သို့သော် "ကမ္ဘာ့ မသေချာမရေရာမှု မြင့်မားသောအဆင့်၊ မတည်ငြိမ်သော ဘဏ္ဍာရေး ဈေးကွက်အခြေအနေများနှင့် နေ့စဉ်အသုံးစရိတ်များ ပါဝင်ရန်စိန်ခေါ်မှု" ဆို သည်မှာ အဓိပတိ Rachel Reeves သည် ရေရှည်အသုံးစရိတ်နှင့် အခွန်ကောက်ခံမှုကို ချိန်ခွင်လျှာညှိရန် "ခက်ခဲသော ရွေးချယ်မှုများ" ကို ရင်ဆိုင်ရလိမ့်မည်ဟု ၎င်းက ထပ်လောင်းပြောကြားခဲ့သည်။ ဘတ်ဂျက်တာဝန်ယူမှုရုံး (OBR) သည် ဗြိတိန်၏ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာအကဲဖြတ်မှုအား

တစ်နှစ်လျှင်နှစ်ကြိမ်ထက်မနည်း ဖြတ်တောက်ခြင်းအပါအဝင် အစိုးရ၏ ကိုယ်တိုင်ချမှတ်ထားသော ဘဏ္ဍာရေးစည်းမျဉ်းများဆိုင်ရာ အပြောင်းအလဲ အချို့ကို အကြံပြုထားသည်။

ဘဏ္ဍာရေးစည်းမျဉ်းများကို ချမ်းသာသောနိုင်ငံရှိ အစိုးရအများစုမှ ကိုယ်တိုင်ချမှတ်ပြီး ငွေကြေးဈေးကွက်များနှင့် ယုံကြည်စိတ်ချရမှုကို ထိန်းသိမ်းရန် ဒီဇိုင်းထုတ်ထားသည်။ အစိုးရက ၎င်း၏စည်းမျဉ်းများသည် "ညှိနှိုင်း၍မရ" ကြောင်း အကြိမ်ကြိမ်ပြောခဲ့သည်။ အဓိပတိသည် ယူကေစီးပွားရေးကို တည်ငြိမ်စေမည့် အဓိကစည်းမျဉ်းနှစ်ရပ်ရှိသည်-

- ချေးငှားခြင်းထက် နေ့စဉ်အစိုးရကုန်ကျစရိတ်ကို အခွန်ဝင်ငွေဖြင့် ပေးဆောင်ရန်၊
- ၂၀၂၉/ ၂၀၃၀ တွင် ဤပါလီမန်နှစ်ကုန်တွင် နိုင်ငံတော်ဝင်ငွေဝေစု အဖြစ်ကျဆင်းသွားသော အကြွေးကို ရယူရန်တို့ဖြစ်ပါသည်။

ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေးတင်းမာမှုများ

ယူကေ၏ ကုန်သွယ်ဖက်များကြားတွင် လှုပ်ရှားမှုနည်းခြင်း၊ အမေရိကန်သမ္မတ Donald Trump ၏ အခွန်စည်းကြပ်မှုများ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုနှင့် **"မသေချာမရေရာမှုများ"** အပါအဝင် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ကုန်သွယ်ရေးတင်းမာမှုများကြောင့် လာမည့်နှစ်တွင် တိုးတက်မှုကို ချိန်ဆသွားမည်ဖြစ်ကြောင်း IMF ၏ အစီရင်ခံစာတွင် ဖော်ပြထားသည်။ အဆိုပါအချက်များပေါင်းစပ်ခြင်းဖြင့် လာမည့်နှစ်၏ တိုးတက်မှုနှုန်းကို ၂၀၂၆ ခုနှစ်တွင် ၁.၃% သို့ လျှော့ချနိုင်လိမ့်မည်ဖြစ်ကြောင်း ၎င်းကဆိုသည်။ သို့သော် IMF မှ UK သည် EU၊ India နှင့် US ကဲ့သို့သော နိုင်ငံများနှင့် ဒဏ်ခတ်ထားသော ကုန်သွယ်ရေး သဘောတူညီချက်များကို ထောက်ပြခဲ့ပြီး **"ယူကေပို့ကုန် လုပ်ငန်းရှင်များအတွက် ပိုမိုခန့်မှန်းနိုင်သော ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခု ထူထောင်ရန် အစိုးရ၏ ကတိကဝတ်ကိုပြသခဲ့သည်"** ဟုပြောကြားခဲ့သည်။ အဓိပတိ Reeves က အစိုးရ၏ ကုန်သွယ်မှုသဘောတူညီချက်များသည် အလုပ်အကိုင်များကို အကာအကွယ်ပေးခြင်း၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် ဈေးနှုန်းများကို ဖြတ်တောက်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ပြောကြားခဲ့သည်။

ငွေကြေးဖောင်းပွမှု မြင့်တက်လာခြင်း

IMF သည် ယခုနှစ် UK တိုးတက်မှုအတွက် ၎င်း၏မျှော်မှန်းချက်ကို ၁.၁% သို့ ဖြတ်တောက်ပြီးနောက် တစ်လကျော်အကြာတွင် အဆိုပါအစီရင်ခံစာထွက်ပေါ်လာခြင်းဖြစ်ပြီး ချေးငွေကုန်ကျစရိတ်များ၊ အမေရိကန် အခွန်စည်းကြပ်မှုများနှင့် ငွေကြေးဖောင်းပွမှုတို့ကြောင့် ဖြစ်သည်ဟုဆိုသည်။ UK ၏ငွေကြေးဖောင်းပွမှုသည် ၂၀၂၆ခုနှစ်တွင်၂.၂%သို့ နှေးကွေးသွားစေရန်မျှော်မှန်းထားပြီး Bank of England ၏

၂% ပစ်မှတ်နှင့် နီးစပ်သည့်အချိန်တွင် ထပ်လောင်းပြောကြားခဲ့သည်။ အမျိုးသားစာရင်းအင်းရုံးမှ ယခုလအစောပိုင်းတွင် ငွေကြေးဖောင်းပွမှုသည် မတ်လတွင် ၂.၆% မှ ဧပြီလတွင် မထင်မှတ်ဘဲ ၃.၅% သို့ မြင့်တက်ခဲ့သည်။ ငွေကြေးဖောင်းပွမှုနှုန်းမြင့်တက်မှုသည် ယခုနှစ် ဒုတိယနှစ်ဝက်အထိ ကြာမြင့်မည်ဖြစ်ပြီး ၂၀၂၆ ခုနှစ်နှောင်းပိုင်းတွင် ပစ်မှတ်သို့ပြန်လည်ရောက်ရှိမည်ဟု IMF က ၂၇-၅-၂၀၂၅ ရက်နေ့ (အင်္ဂါနေ့)တွင် ပြောကြားခဲ့သည်။

ငွေကြေးဖောင်းပွမှု အခြေအနေသည် ကျွန်ုပ်တို့အားလုံးထင်ထားသည်ထက် အလားအလာ ပိုဆိုးသွား နိုင်ကြောင်း ထင်မြင်သုံးသပ်မိပါသည်။

Source: https://bbc.com/news/articles/cx2jy0jk231o (27 April 2025)

ဦးမျိုးချစ်ဝင်း၊ ဦးစီးအရာရှိ
အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် လူ့အရင်းအမြစ်စီမံခန့်ခွဲမှုဌာနခွဲ
ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးရုံး

တောင်တရုတ်ပင်လယ်ရှိ အငြင်းပွားမှုများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ အနေဖြင့် ငြိမ်းချမ်းရေးကို ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် ပေကျင်း (တရုတ်နိုင်ငံ) နှင့် ထပ်ဆောင်း သဘောတူညီချက်များ ရရှိနိုင်ရေး ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရန် အဆင်သင့်ရှိ

ကွာလာလမ်ပူ - ဖိလစ်ပိုင် နိုင်ငံ၏ သံတမန်တစ်ဦးက တောင်တရုတ် ပင်လယ်ရှိ အငြင်းပွားမှုများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တင်းမာမှုများ ရှိနေဆဲအချိန်တွင် ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ အနေဖြင့် ငြိမ်းချမ်းရေးကို ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် ပေကျင်း (တရုတ်နိုင်ငံ) နှင့် ထပ်ဆောင်းသဘောတူညီချက်များရရှိနိုင်ရေး ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရန် အဆင်သင့်ရှိကြောင်း ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

တောင်တရုတ်ပင်လယ်သည် နှစ်စဉ်ရေကြောင်းဖြင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်သော ကုန်သွယ်မှုပမာဏ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃ ထရီလီယံခန့်ရှိသည့် အရေးပါသည့် အဓိကလမ်းကြောင်းတစ်ခုဖြစ်ရာ တရုတ်နိုင်ငံနှင့် အမေရိကန်နိုင်ငံ၏ မဟာမိတ်ဖြစ်သော ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံတို့ကြား နယ်နိမိတ်အငြင်းပွားမှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ တင်းမာမှုများ ဆက်လက်တည်ရှိနေဆဲဖြစ်ပါသည်။ ယခင်နှစ်များအတွင်း အဆိုးရွားဆုံးသောဆက်ဆံရေးနှင့်အတူ ကြိမ်ဖန်များစွာ ထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင်မှုများကြောင့် အခြေအနေ ပိုမိုဆိုးရွားလာနိုင်သည်ဟု ဒေသတွင်းစိုးရိမ်မှုများလည်း ဖြစ်ပေါ်နေပါသည်။

ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံသည် ၎င်း၏သီးသန့် စီးပွားရေးဇုန်အတွင်း တရုတ် ကမ်းခြေစောင့် တပ်ဖွဲ့များ အဆက်မပြတ်ရှိနေခြင်းကို စိတ်အနှောင့်အယှက် ဖြစ်နေပြီး၊ နှစ်နိုင်ငံစလုံးက အငြင်းပွားနေသော နယ်မြေများဖြစ်သည့် လူမနေသော သဲကျွန်းများ၊ ငါးအရင်းအမြစ်များကြွယ်ဝသည့် သန္တာကျွန်းနှင့် ဖိလစ်ပိုင်တပ်များ တပ်စွဲထားသည့် သန္တာကျောက်တန်းတို့၌ အချုပ်အခြာ အာဏာရရှိနိုင်ရေးကို အခိုင်အမာတောင်းဆိုနေကြပါသည်။

ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး အန်နေးလူစီယို မာနာလိုက တနင်္ဂနွေနေ့ (၂၅-၅-၂၀၂၅ ရက်နေ့) တွင်ကွာလာလမ်ပူ၌ ကျင်းပသော အာဆီယံ (အရှေ့တောင်အာရှ နိုင်ငံများအသင်း) ထိပ်သီးအစည်းအဝေး၌ သတင်းထောက်များအား **"ဤသဘော တူညီချက်များ ဖြစ်လာမည်ဟု ကျွန်ုပ်မပြောလိုပါ။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ ဆောင်ရွက်မည့် သတ်မှတ်ပုံစံအတွင်း သံတမန်ရေးနည်းလမ်းများ၊ ငြိမ်းချမ်းစွာ ညှိနှိုင်းဖြေရှင်းသည့် နည်းလမ်းများ သို့မဟုတ် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများစသည့် ငြိမ်းချမ်းစွာဆောင်ရွက်မည့် နည်းလမ်းဟူသမျှ ပါဝင်ပါသည်"** ဟု ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

Source: https://www.channelnewsasia.com/asia/philippines-open-more-agreements-china-keep-peace-south-china-sea-5153681

ဦးမျိုးချစ်ဝင်း၊ ဦးစီးအရာရှိ
အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် လူ့အရင်းအမြစ်စီမံခန့်ခွဲမှုဌာနခွဲ
ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးရုံး

အိန္ဒိယ- ပါကစ္စတန် ပဋိပက္ခကြောင့် နှစ်နိုင်ငံစီးပွားရေးအပေါ် သက်ရောက်မှုများ

အိန္ဒိယနိုင်ငံသည် ၁၉၄၇ ခုနှစ်၌ ဗြိတိသျှအင်ပါယာ လက်အောက်မှ လွတ်လပ်ရေး ရရှိပြီးနောက် ဩဂုတ်လတွင် အိန္ဒိယနှင့် ပါကစ္စတန်နိုင်ငံတို့ သီးခြား လွတ်လပ်သောနိုင်ငံများအဖြစ်ကြေငြာခဲ့ပြီး နှစ်နိုင်ငံအကြား ဆက်ဆံရေးသည် သမိုင်းတစ်လျှောက် ရှုပ်ထွေးနက်နဲသော ပဋိပက္ခများ၊ စစ်ပွဲများကြောင့် မတည် ငြိမ်မှုများနှင့် အပြန်အလှန်တင်းမာမှုများဖြင့် ပြည့်နှက်နေခဲ့သည်။

နှစ်နိုင်ငံအကြား ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသော ပဋိပက္ခများ၏ အဓိကအကြောင်း အရင်းမှာ နယ်နိမိတ်ပိုင်း ခြားမှုပင်ဖြစ်ပြီး ကက်ရှ်မီးယားဒေသသည် နှစ်နိုင်ငံ အကြား မပြီးဆုံးသေးသော အဓိကပဋိပက္ခ ဇာစ်မြစ်တစ်ခုဖြစ်သည်။ ဤအငြင်းပွား မှုကြောင့် ၁၉၄၇၊ ၁၉၆၅ နှင့် ၁၉၇၁ ခုနှစ်တို့တွင် စစ်ပွဲကြီးများ သုံးကြိမ်ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး ၁၉၇၁ ခုနှစ်တွင် ဖြစ်ပွားသောစစ်ပွဲတွင် ပါကစ္စတန်အရှေ့ပိုင်းဒေသသည် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်အဖြစ် ကွဲထွက်ကာ လွတ်လပ်ရေးရယူခဲ့သည်။

အိန္ဒိယ - ပါကစ္စတန် နှစ်နိုင်ငံသည် နျူကလီးယားလက်နက် ပိုင်ဆိုင်သော

နိုင်ငံများဖြစ်သောကြောင့် ဒေသတွင်း တည်ငြိမ်မှုကို ခြိမ်းခြောက်လျက်ရှိကာ ဒေသတွင်း၌ တင်းမာမှုများပိုမိုမြင့်တက်လာခဲ့သည်။ အကြမ်းဖက်မှုများသည်လည်း နှစ်နိုင်ငံဆက်ဆံရေးကို ပိုမိုဆိုးရွားစေခဲ့သည်။ လက်ရှိတွင် အိန္ဒိယ-ပါကစ္စတန် ဆက်ဆံရေးသည် ယုံကြည်မှုကင်းမဲ့မှုနှင့် တင်းမာမှုများဖြင့် လွှမ်းခြုံဆဲဖြစ်သည်။ အိန္ဒိယအနေဖြင့် ပါကစ္စတန်ဆန့်ကျင်ရေးဝါဒသည် မဲဆွယ်စည်းရုံးရေးတွင် မကြာခဏအသုံး ပြုခံရလေ့ ရှိပြီး ပါကစ္စတန်စစ်တပ်၏ နိုင်ငံရေးအပေါ်လွှမ်းမိုးမှုသည် အိန္ဒိယနှင့်ဆက်ဆံရေး တည်ငြိမ်မှုအပေါ် သက်ရောက်မှုရှိရာ နှစ်နိုင်ငံအကြား ငြိမ်းချမ်းရေးဆွေးနွေးပွဲများသည် မကြာခဏရပ်ဆိုင်းခြင်း၊ ပျက်ပြားခြင်းများ ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိပြီး အကြမ်းဖက်မှုများဖြစ်ပွားတိုင်း ဆွေးနွေးပွဲများ ရပ်ဆိုင်းလေ့ရှိသည်။

၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂၂ ရက်တွင် အိန္ဒိယထိန်းချုပ်မှုအောက်ရှိ ကက်ရှ်မီးယားဒေသ၊ ပါဟယ်ဂမ်မြို့တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သော အကြမ်းဖက်တိုက်ခိုက်မှု တစ်ခုဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး ဟိန္ဒူခရီးသွား အရပ်သား ၂၆ ဦး သေဆုံးခဲ့ရမှု ကြောင့် နှစ်နိုင်ငံအကြား တင်းမာမှုများ ဖြစ်ပွား ခဲ့ပြီး ၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ မေလ ၇ ရက်နေ့တွင် အိန္ဒိယ နိုင်ငံက လက်တုံ့ပြန်သည့်အနေဖြင့် **"Operation Sindoor"** စစ်ဆင်ရေးအဖြစ် ပါကစ္စတန်နိုင်ငံ၏ ထိန်းချုပ်မှုအောက်ရှိ ဂျမ်မူးနှင့် ကက်ရှ်မီးယားဒေသသို့ ဒုံးကျည်များဖြင့် ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ အိန္ဒိယက အဆိုပါ တိုက်ခိုက်မှုများသည် အကြမ်းဖက်အခြေခံ အဆောက်အအုံများကို ပစ်မှတ်ထားခြင်းဖြစ်သည်ဟု ကြေညာခဲ့သော်လည်း ပါကစ္စတန်ကမူ အိန္ဒိယ၏အဆိုကို ပယ်ချခဲ့သည်။ ထို့ပြင် အိန္ဒိယ၏ တိုက်ခိုက်မှုကြောင့် အရပ်သားများ

သေဆုံးဒဏ်ရာရရှိခဲ့ကြောင်းနှင့် အရပ်ဘက် နေရာများ ထိခိုက်ပျက်စီးခဲ့ကြောင်း တုံ့ပြန်ခဲ့ပြီး **"Operation Bunyanun Marsoos"** အမည်ဖြင့် စစ်ရေးတုံ့ပြန်မှုများ ပြန်လည်ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်း၊ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၊ ဗြိတိန်၊ ရုရှား၊ တရုတ်နှင့် ကုလသမဂ္ဂတို့မှ နှစ်ဖက်စလုံးအား တင်းမာမှုများလျှော့ချရန်နှင့် ငြိမ်းချမ်းစွာဖြေရှင်းရန် တိုက်တွန်းခဲ့ကြသည်။ သုံးရက်ကြာ စစ်ရေးလှုပ်ရှားမှုများအပြီး ၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ မေလ ၁၀ ရက်နေ့၌ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးကို သဘောတူညီခဲ့ကြသည်။

စီးပွားရေး ခြေအနေ

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးသည် ၂၀၂၄ ခုနှစ်တွင် ၈.၂ ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် တိုးတက်လျက်ရှိပြီး ကမ္ဘာ့အဆင့် ၅ ဖြစ်ကာ နိုင်ငံ၏ GDP မှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃.၈၈၉ထရီလီယံဖြစ်သည်။အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏အဓိကပို့ကုန်များမှာရေနံထွက်ပစ္စည်းများ၊

ကျောက်မျက်ရတနာများနှင့် မော်တော်ယာဉ်များ၊ အင်ဂျင်နီယာဆိုင်ရာ ကုန်ပစ္စည်းများ၊ အထည်အလိပ်၊ ဆေးဝါးနှင့် သတင်းအချက် အလက် နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုများကို တင်ပို့လျက်ရှိသည်။

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ အဓိကသွင်းကုန်များတွင် အီလက်ထရွန်းနစ်ပစ္စည်းများနှင့် စက်ပစ္စည်းများ၊ ဓာတ်သတ္တုလောင်စာများ၊ ဆီများနှင့် ဖယောင်းများ၊ အဖိုးတန်ကျောက်မျက်ရတနာများနှင့် လက်ဝတ်ရတနာများပါဝင်သည်။ အဓိကကုန်သွယ်ဖက်နိုင်ငံများမှာ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ၊ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနှင့် အာရပ်စော်ဘွားများ ပြည်ထောင်စုတို့ဖြစ်ကြသည်။

ပါကစ္စတန်နိုင်ငံသည် ကမ္ဘာ့အဆင့် ၄၅ နိုင်ငံမြောက် စီးပွားရေး အင်အားကြီး နိုင်ငံဖြစ်ပြီး နိုင်ငံ၏ GDP မှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃၇၃,၀၇၈ သန်းဖြစ်သည်။ အဓိကပို့ကုန်များမှာ အထည်အလိပ်၊ ဂျုံ၊ ဆန်၊ ချည်မျှင်နှင့် အထည်၊ ကြေးနီ၊ ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့နှင့် ဓာတ်သတ္တုများဖြစ်ပြီး သွင်းကုန်များမှာ ရေနံနှင့် ရေနံထုတ်ကုန်များ၊ စက်ပစ္စည်းများ၊ ဓာတ်မြေသြဇာ၊ ဆေးဝါးပစ္စည်းများ၊ မော်တော်ယာဉ်နှင့် ယာဉ်အစိတ်အပိုင်းများဖြစ်သည်။ အဓိက ကုန်သွယ်ဖက်နိုင်ငံများမှာ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၊ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ၊ ဗြိတိန်၊ အာရပ်စော်ဘွားများ ပြည်ထောင်စုနှင့် ဂျာမနီနိုင်ငံတို့ဖြစ်သည်။

နှစ်နိုင်ငံအကြား စီးပွားရေး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု

နှစ်နိုင်ငံအကြား စီးပွားရေး ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုမှာ အလားအလာများစွာရှိ သော်လည်း နိုင်ငံရေးတင်းမာမှုများကြောင့် အကန့်အသတ်များရှိနေသည်။ အိန္ဒိယသည် ကမ္ဘာ့အကြီးဆုံး စီးပွားရေးအင်အားကြီး နိုင်ငံဖြစ်ပြီး ပါကစ္စတန်သည်လည်း အလားအလာရှိသော ဈေးကွက်တစ်ခုဖြစ်သည်။ သို့သော် နှစ်နိုင်ငံအကြား ကုန်သွယ်ရေးသည် အလွန်နည်းပါးပြီး နိုင်ငံရေးအခြေအနေများပေါ်တွင် များစွာမူတည်လျက်ရှိသည်။

တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုသည် နှစ်နိုင်ငံအကြား တရားဝင်ကုန်သွယ်ရေးထက် ပိုမိုကြီးမားသည်ဟု ခန့်မှန်းရသည်။ တရားဝင်ကုန်သွယ်ရေး အဟန့်အတားများကြောင့် ကုန်ပစ္စည်းများသည် တတိယနိုင်ငံများမှတစ်ဆင့် ဝင်ရောက်လေ့ရှိသည်။ နှစ်နိုင်ငံလုံး၏ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုအတွက် ဒေသတွင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုသည် မရှိမဖြစ် လိုအပ်သော်လည်း နိုင်ငံရေးအခြေအနေများကြောင့် အကောင်အထည်ဖော်ရန် ခက်ခဲနေသည်။

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးအပေါ် သက်ရောက်မှု

၂၀၂၅ ခုနှစ်တွင် အိန္ဒိယနှင့် ပါကစ္စတန်အကြား ဖြစ်ပွားခဲ့သော ပဋိပက္ခသည် အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးအပေါ်တွင်လည်း ထင်ရှားသော သက်ရောက်မှုများဖြစ်စေခဲ့သည်။ ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားပြီးနောက်ပိုင်းတွင် အိန္ဒိယစတော့ရှယ်ယာဈေးကွက်

သည် တစ်နေ့အတွင်း ၁၃၀၀ အမှတ် ကျဆင်းခဲ့သည်။ အဆိုပါ ကျဆင်းမှုသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၏ စိုးရိမ်မှုများကြောင့်ဖြစ်ပြီး၊ နိုင်ငံ၏ အနာဂတ်စီးပွားရေး အခြေ အနေအပေါ် ယုံကြည်မှုလျော့နည်းလာမှုကိုပြသသည်။

ထို့အပြင် စက်မှုဇုန်အချို့တွင်လည်းထိခိုက်မှုများဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီး အထူးသဖြင့် BrahMos မစ်ဆိုင် စနစ်များနှင့် Rafale တိုက်လေယာဉ်များ ထိခိုက်မှုရှိခဲ့သည်။

နိုင်ငံခြား တိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု တွင်လည်း သက်ရောက်မှုများ ဖြစ်ပေါ်စေပြီး **Apple** နှင့် အခြားနည်းပညာ ကုမ္ပဏီကြီးများ၏ ထုတ်လုပ်မှု အခြေစိုက်စခန်းများ အပေါ် စိုးရိမ်မှုများ တိုးမြင့်ခဲ့သည်။ ထိုသို့သော မတည်ငြိမ်မှုများ သည် အိန္ဒိယ၏ **"Make in India"** မဟာဗျူဟာ အပေါ်တွင်ပါသက်ရောက်မှုရှိနိုင်သည်။စုစုပေါင်းအားဖြင့် ပဋိပက္ခကြောင့် အိန္ဒိယစီးပွားရေးသည် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၈၃ ဘီလီယံခန့် ရှုံးနိုင်သည်ဟု ခန့်မှန်းကြသည်။

ပါကစ္စတန်နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးအပေါ် သက်ရောက်မှု

နှစ်နိုင်ငံအကြား ပဋိပက္ခကြောင့် ပါကစ္စတန်နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးသည် ထိခိုက်မှုများကြုံတွေ့ခဲ့ရပြီး ခန့်မှန်းခြေအရ စုစုပေါင်းပျမ်းမျှဆုံးရှုံးမှုမှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၈၇ ဘီလီယံခန့်ရှိခဲ့ပြီး နိုင်ငံ၏ GDP တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအထိ သက်ရောက်နိုင်သော အတိုင်းအတာဖြစ်သည်။ ထိခိုက်မှု အကြီးဆုံးဖြစ်သော ကဏ္ဍများထဲတွင် စက်မှုဇုန်များ ပါဝင်သည်။ ထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများ၊ အထည်အလိပ် စက်ရုံများနှင့် တင်ပို့လုပ်ငန်းများသည် ပဋိပက္ခဒဏ်ကြောင့်ရပ်တန့်ခဲ့ရပြီး၊ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ ထိခိုက်ခဲ့ သည်။ ထို့အပြင် ရေနံသိုလှောင်ကန်များ ထိခိုက်မှုကြောင့် စွမ်းအင်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်းများတွင် အနှောင့်အယှက်များဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။ ထိခိုက်မှုများကြောင့် နိုင်ငံတကာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၏ ယုံကြည်မှုကိုလည်း ထိခိုက်စေပြီး၊ ငွေကြေးတန်ဖိုးကျဆင်းမှု၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အကြွေးများတိုးမြှင့်လာစေနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

သုံးသပ်ချက်

အိန္ဒိယ-ပါကစ္စတန် ပဋိပက္ခသည် သမိုင်း၊ဘာသာရေး၊နယ်မြေပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ ရှုပ်ထွေးသောအကြောင်းအရာများရောယှက်နေသည့် ပဋိပက္ခ တစ်ခုဖြစ်သည်။ နှစ်နိုင်ငံအကြား ငြိမ်းချမ်းရေးရရှိရန်မှာ ခေါင်းဆောင်မှုများ၏ နိုင်ငံရေး

ဆုံးဖြတ်ချက်၊ အချင်းချင်းနားလည်မှုနှင့် ယုံကြည်မှု တည်ဆောက်နိုင်မှုတို့အပေါ် မူတည်နေသည်။ နိုင်ငံတကာ အသိုက်အဝန်း၏ ထောက်ခံမှုနှင့် ကြားဝင်မှုများဖြင့် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုလမ်းကြောင်းကို မဖြစ်မနေ လျှောက်လှမ်းပြီး ခါးသီးသည့် အတွေ့အကြုံများကို ဖြတ်ကျော်ကာ ရေရှည်တည်တံ့သော ငြိမ်းချမ်းရေးကို တည်ဆောက်ရန် လိုအပ်လျက်ရှိသည်။

အိန္ဒိယနှင့် ပါကစ္စတန်တို့သည် တည်နေရာအရ အလွန်အရေးကြီးသော ဒေသတွင်းနိုင်ငံများဖြစ်ပြီး၊ စီးပွားရေးအရ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်းများစွာရှိသည်။ သို့သော် နိုင်ငံရေးအရ တင်းမာမှုများကြောင့် တရားဝင်ကုန်သွယ်ရေးသည် အလွန်နည်းပါးနေပြီး၊ တတိယနိုင်ငံများမှတစ်ဆင့် တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုများသာ ပိုမို ပေါ်ပေါက်လျက်ရှိပြီး နှစ်နိုင်ငံစီးပွားရေးအတွက် အခွင့်အလမ်းများကို ဆုံးရှုံးစေသည်။

နှစ်နိုင်ငံအကြားဖြစ်ပွားခဲ့သောပဋိပက္ခသည် နှစ်နိုင်ငံစီးပွားရေးအပေါ်တွင် ထိခိုက်မှုများကို ဖြစ်စေခဲ့သည်။ အိန္ဒိယတွင် စတော့ဈေးကွက်ကျဆင်းမှု၊ နည်းပညာကုမ္ပဏီများ၏ စိုးရိမ်မှုများနှင့် နိုင်ငံတကာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအပေါ် သက်ရောက်မှုများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။ ပါကစ္စတန်၌ ထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများ၊ စွမ်းအင်ကဏ္ဍနှင့် ငွေကြေးစနစ်အပေါ် ထိခိုက်မှုများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီး၊ စုစုပေါင်း ဆုံးရှုံးမှုမှာ အိန္ဒိယထက် ပိုမိုမြင့်မားသည်ဟု ခန့်မှန်းရပါသည်။

နိဂုံး

အိန္ဒိယနှင့် ပါကစ္စတန်တို့အကြား စီးပွားရေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုသည် ဒေသတွင်းတည်ငြိမ်မှုနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် အရေးကြီးသော အခန်းကဏ္ဍတစ်ခုဖြစ်သည်။ သို့သော် နိုင်ငံရေးအခြေအနေများနှင့် ပဋိပက္ခများကြောင့် ထိုအခွင့်အလမ်းများကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် ခက်ခဲလျက်ရှိသည်။ ပဋိပက္ခများသည် တစ်ဖက်သက် သာမက နှစ်ဖက်စလုံးအတွက် စီးပွားရေးအရ နစ်နာမှုများကို ဖြစ်စေပြီး၊ ဒေသတွင်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် အတားအဆီးဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အနာဂတ်တွင်နှစ်နိုင်ငံအကြားယုံကြည်မှုတည်ဆောက်မှုနှင့်တည်ငြိမ်သောနိုင်ငံရေးကို တည်ဆောက်နိုင်ပါက စီးပွားရေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုအတွက် အလားအလာကောင်းများ ပိုမိုဖွင့်လှစ်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

Source: https://www.csis.org/analysis/what-led-recent-crisis-between-india-and-pakistan

https://soldierspeaks.org/2025-india-pakistan-conflict-damages/

ဦးနိုင်မင်းထွန်း၊ လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူး
စီမံရေးရာဌာနနှင့် ငွေစာရင်းဌာနခွဲ
နိုင်ငံခြားစီးပွားဆက်သွယ်ရေးဦးစီးဌာန

ကုန်သွယ်မှု၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ပိုမိုနက်ရှိုင်းလာစေရန် တရုတ်နှင့် ပါကစ္စတန်တို့ သဘောတူ

တရုတ်နှင့် ပါကစ္စတန်နိုင်ငံတို့သည် နှစ်နိုင်ငံအကြား ကုန်သွယ်မှုနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ပိုမိုနက်ရှိုင်း လာစေရန် သဘောတူညီခဲ့ကြကြောင်း ပါကစ္စတန်အစိုးရက ပြောကြားခဲ့ပါသည်။ အမေရိကန်မှ ကြားဝင်စေ့စပ်ပေးမှုနှင့်အတူ အိန္ဒိယနှင့် ပါကစ္စတန်အကြား အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး သဘောတူညီချက် ရရှိခဲ့ပြီးနောက် ရက်ပိုင်းအကြာတွင် ယခုကဲ့သို့ သဘောတူညီချက် ထွက်ပေါ်လာခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ လွန်ခဲ့သော ဧပြီလ ၂၂ ရက်နေ့တွင် ကတ်ရှ်မီးယား ပြည်နယ်၌ လူ ၂၆ ဦးကို သေဆုံးစေခဲ့သော အကြမ်းဖက်မှုတစ်ခု ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီးနောက် အိန္ဒိယနှင့် ပါကစ္စတန်အကြား တင်းမာမှုများ မြင့်တက်လာခဲ့တာခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုအကြမ်းဖက်တိုက်ခိုက်မှုကို ပါကစ္စတန်မှ ပံ့ပိုးပေးမှုများလုပ်ဆောင်ခဲ့ကြောင်း အိန္ဒိယဘက်မှ စွပ်စွဲပြောဆိုခဲ့သော်လည်း ပါကစ္စတန်အစိုးရဘက်မှ အိန္ဒိယ၏ ပြောဆိုချက်များကို ငြင်းဆိုခဲ့ကြောင်းလည်းသိရပါသည်။

ထို့ပြင် ပါကစ္စတန်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး Ishaq Dar သည် တရုတ်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဝမ်ယီနှင့် တရုတ်နိုင်ငံ ဘေဂျင်းမြို့၌ တွေ့ဆုံခဲ့ကြောင်း၊ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုများမှတစ်ဆင့် ကွဲပြားခြားနားမှုများကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန်နှင့် ကျယ်ပြန့်၍ ရေရှည်တည်တံ့သည့် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး ရရှိရန်အတွက် ပါကစ္စတန်နှင့် အိန္ဒိယတို့၏ ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများကို တရုတ်နိုင်ငံမှ ထောက်ခံကြောင်းလည်း ဝမ်ယီကပြောကြားခဲ့ပါသည်။

Source: https://npnewsmm.com/news/682ed0b69aec8d27482715e7

ဒေါ်ရီရီမွန်၊ ဒုတိယဦးစီးမှူး
ဖွံ့ဖြိုးမှုစီမံခန့်ခွဲရေးနှင့်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးဌာနခွဲ
နိုင်ငံခြားစီးပွားဆက်သွယ်ရေးဦးစီးဌာန

တရုတ်နိုင်ငံနှင့် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံတို့အနေဖြင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုတိုးမြှင့်ရေး၊ လွတ်လပ်စွာ ကုန်သွယ်မှုအား ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် တရုတ်နိုင်ငံ ဝန်ကြီးချုပ်လီချန် တိုက်တွန်း

တရုတ်နိုင်ငံနှင့် အင်ဒိုနီးရှား နိုင်ငံတို့အနေဖြင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု နယ်ပယ် ချဲ့ထွင်ရေး၊ စက်မှုလုပ်ငန်း ဆိုင်ရာ ပေါင်းစည်းမှု ခိုင်မာအားကောင်းစေရေး၊ လွတ်လပ်စွာ ကုန်သွယ်မှုကို ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် တရုတ်နိုင်ငံဝန်ကြီးချုပ် လီချန်က မေလ ၂၄ ရက်နေ့၌ တိုက်တွန်းခဲ့ပါသည်။ ၂၀၂၅ ခုနှစ် အင်ဒိုနီးရှား-တရုတ် စီးပွားရေး ဆိုင်ရာ ကြိုဆိုပွဲအခမ်းအနားသို့ မိန့်ခွန်းပြောကြားစဉ် လီက အထက်ပါအတိုင်း ထည့်သွင်းပြောကြားခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ယခုနှစ်သည် တရုတ်-အင်ဒိုနီးရှား သံတမန်ဆက်ဆံရေး ထူထောင်မှု ၇၅ နှစ်မြောက် အခါသမယနှင့် ဘန်ဒေါင်းညီလာခံနှစ် ၇၀ ပြည့် အခါသမယလည်း ဖြစ်ကြောင်း၊ ကမ္ဘာကြီးသည် လွန်ခဲ့သော ဆယ်စုနှစ် ခုနစ်ခုကျော်က သမိုင်းဝင် အလှည့်အပြောင်းကာလတစ်ခု၌ တည်ရှိခဲ့ကြောင်း လီက အလေးအနက် ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

ကမ္ဘာတစ်ဝန်း၌ သဘောထားကွဲလွဲမှု၊ ထိပ်တိုက် တွေ့ဆုံမှုများ ဖြစ်ပေါ်နေစဉ် တရုတ်နိုင်ငံနှင့် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံတို့အနေဖြင့် အခြားသော အာရှနှင့် အာဖရိကနိုင်ငံများနှင့် အတူ ဘန်ဒေါင်းမြို့တွင် စုရုံးခဲ့ပြီး စည်းလုံးညီညွတ်မှု၊ ချစ်ကြည်ရင်းနှီးမှု၊ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဟူသော ဘန်ဒေါင်းစိတ်ဓာတ်ကို အခိုင်အမာပုံဖော်တည်ဆောက်ခဲ့ရာ အဆိုပါ စိတ်ဓာတ်သည် ကမ္ဘာ့တောင်ဘက်ခြမ်း နိုင်ငံအချင်းချင်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုမြှင့်တင်ရာ၌လည်းကောင်း၊ ကမ္ဘာကြီးအား အပြုသဘောဆောင်သော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆီသို့ ထိန်းကျောင်းလမ်းညွှန်ပေးရာ၌လည်းကောင်း အခရာကျသော အခန်းကဏ္ဍမှပါဝင်ခဲ့ကြောင်း၊ ဤသို့ဖြင့် ဆယ်စုနှစ် ခုနစ်ခုကျော်အကြာ မျက်မှောက်ကာလတွင်လည်း ကမ္ဘာကြီးသည် အလွန်အရေးပါသော အလှည့်အပြောင်းကာလဆီသို့ တစ်ကျော့ပြန် ရောက်ရှိနေပြီဖြစ်ကြောင်း၊ နိုင်ငံတကာအခြေအနေသည် ဝရုန်းသုန်းကား အခြေအနေနှင့် ရောထွေးကာ ပြောင်းလဲဖြစ်ပေါ်နေချိန်တွင် တစ်ဖက်သတ်ဝါဒနှင့် ကိုယ်ကျိုးစီးပွား ကာကွယ်ရေးဝါဒတို့ အရှိန်မြင့်တက်လျက်ရှိပြီး ဗိုလ်ကျ အနိုင်ကျင့်သည့် လုပ်ရပ်များလည်း မြင့်တက်လျက်ရှိကြောင်း၊ ထိုအခြေအနေ၌ ဘန်ဒေါင်းစိတ်ဓာတ်၏ မျက်မှောက်ခေတ် တန်ဖိုးမှာ ပိုမိုပေါ်လွင်ထင်ရှားလာခဲ့ကြောင်းလီက ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

သို့ဖြစ်ရာ နှစ်ဖက်အနေဖြင့် သမိုင်းဝင် တိုးတက်မှု၏ ယေဘုယျလားရာ အတိုင်း ဆက်လက် လျှောက်လှမ်းရန်၊ မတူကွဲပြားမှုများနှင့် ငြိမ်းချမ်းစွာ အတူ ယှဉ်တွဲ နေထိုင်မှုတို့ကို ထိန်းသိမ်းကာ အခြေခံတူညီမှု ရှာဖွေခြင်းကို တစ်စိုက် မတ်မတ် လုပ်ဆောင်ရန်၊ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုဖြင့် မတူကွဲပြားမှုများကို ဖြေရှင်းရန်၊ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဖြင့် အပြန်အလှန်အကျိုးရှိသော ရလဒ်များကို အားပေးမြှင့် တင်ရန်၊ အတူတကွ တည်ဆောက်မှုနှင့် အကျိုးအမြတ် မျှဝေမှုတို့ဖြင့် ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှု၊ သာယာဝပြောမှုတို့ကို ဖန်တီးရယူရန် ၎င်းက တိုက်တွန်းခဲ့ပါသည်။

တရုတ်နိုင်ငံနှင့် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံတို့သည် လက်တွေ့ကျသော ဘက်စုံ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများကို ရှေ့ဆက်ဖော်ဆောင်ရာ၌ ဘန်ဒေါင်းစိတ်ဓာတ်ကို အစဉ်တစိုက် ထိန်းသိမ်းခဲ့သည်ဟု အလေးထားပြောဆိုလျက် တရုတ်-အင်ဒိုနီးရှား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုသည် လွန်ခဲ့သောနှစ်များအတွင်း နှစ်နိုင်ငံ ခေါင်းဆောင် နှစ်ဦး၏ မဟာဗျူဟာမြောက် လမ်းညွှန်မှုအောက်တွင် ဗျူဟာအဆင့်အသစ်ဆီသို့ စဉ်ဆက်မပြတ် တိုးတက်လာခဲ့ကြောင်း လီက ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

Source: https://xinhuamyanmar.com/mm-en/ne-2552506/

ဦးလှမိုးသူ၊ ဒုတိယဦးစီးမှူး
ဖွံ့ဖြိုးမှုစီမံခန့်ခွဲရေးနှင့်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးဌာနခွဲ
နိုင်ငံခြားစီးပွားဆက်သွယ်ရေးဦးစီးဌာန

ဒေါ်နယ်ထရမ့်၏ ဒုတိယအစိုးရလက်ထက် အမေရိကန်-အာဆီယံ ဆက်ဆံရေး

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၅ ရက်နေ့တွင် အမေရိကန် သမ္မတ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဒေါ်နယ်ထရမ့် အစိုးရ အနိုင်ရရှိခဲ့ပြီး ၎င်း၏ သမ္မတ ဒုတိယ သက်တမ်းတွင် ချမှတ်ဆောင် ရွက်မည့် နိုင်ငံခြားရေး မူဝါဒ အပါ အဝင် ပြည်သူ့ရေးရာစီမံခန့် ခွဲမှု မူဝါဒ အကြောင်းအရာများအပေါ် အာရုံစိုက်မှုများ ပိုမို မြင့်တက်လာပါသည်။ သမ္မတ ဒေါ်နယ်ထရမ့်အစိုးရသည် ၎င်း၏ဒုတိယအစိုးရသက်တမ်းတွင် တရုတ်နိုင်ငံအပေါ် တင်းမာသော သဘောထား ဆက်ဆံရေးများပြသမှု၊ ယူကရိန်းစစ်ပွဲ အဆုံးသတ်ရေး ကြိုးပမ်းမှု၊ နှစ်နိုင်ငံကုန်သွယ်ရေး သဘောတူ စာချုပ်များအပေါ် အလေးထားမှု၊ ၎င်းနှင့် ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာမိတ်ဖက်နိုင်ငံများအပေါ် ကာကွယ်ရေး အသုံးစရိတ် များ တိုးမြှင့်ရန် ဖိအားပေးမှု အစရှိသည့် ကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အာဆီယံ

အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများအပေါ် သက်ရောက်မှု ကြီးကြီးမားမား ရှိလာနိုင်သည်ဟု ခန့်မှန်း တွက်ဆ ထားကြပါသည်။ ဝါရှင်တန်နှင့် အာဆီယံဆက်ဆံရေးသည် ဒေသတွင်းစီးပွားရေးနှင့် လုံခြုံရေး ကိစ္စရပ်များအပေါ် ထိခိုက်လာနိုင်သဖြင့် လက်ရှိအစိုးရ လက်ထက် ဆက်ဆံရေးအခြေအနေကို မလေ့လာခင်တွင် ထရမ့်၏ ပထမအစိုးရ သက်တမ်း အတွင်း အမေရိကန်-အာဆီယံ ဆက်ဆံရေးကို ပြန်လှည့်လေ့လာသုံးသပ်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

ထရမ့်၏ ပထမသက်တမ်း Multilateralism အပေါ် စိတ်ဝင်စားမှုမရှိခြင်း

ထရမ့်အစိုးရ၏ ပထမသက်တမ်း (၂၀၁၇-၂၀၂၁) ခုနှစ်အတွင်း အာဆီယံ-အမေရိကန် ဆက်ဆံရေးသည် လွန်စွာချောမွေ့ခဲ့ခြင်းမရှိပါ။ ထရမ့်သည် သမ္မတအဖြစ် တာဝန်ယူပြီး မကြာမီတွင် ပစိဖိတ်ဖြတ်ကျော် မဟာဗျူဟာဆိုင်ရာ စီးပွားရေး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု (TPP) မှ နုတ်ထွက်ခဲ့ပြီး အာရှ-ပိဖိတ် ဒေသအတွင်း နိုင်ငံစုံပါဝင်သော စီးပွားရေး ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုများ တိုးမြှင့် လုပ်ဆောင်လိုသော အာဆီယံအဖွဲ့ ဝင်နိုင်ငံအချို့ကို စိတ်ပျက်စေခဲ့ပါသည်။ ထရမ့်သည် ၎င်း၏အစိုးရ သက်တမ်းအတွင်း

အရှေ့အာရှ ထိပ်သီးအစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်မှုမရှိခြင်း၊ အာဆီယံဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် စင်ကာပူနိုင်ငံဆိုင်ရာ သံအမတ်ကြီးနေရာကို ခန့်အပ် ထားခြင်းမရှိခြင်း စသည့် အာဆီယံ၏ Multilateralism မူဝါဒအပေါ် ပုဂ္ဂိုလ်ရေး ဆိုင်ရာ စိတ်ဝင်စားမှု မရှိကြောင်း ပြသခဲ့ပါသည်။ ထိုနည်းတူစွာ အာဆီယံ အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများနှင့် နှစ်နိုင်ငံ ဆက်ဆံရာတွင်လည်း ကုန်သွယ်ရေး မညီမျှမှုများကို ဖြေရှင်း နိုင်ရန် နိုင်ငံငယ်များကိုပါ ထည့်သွင်း စဉ်းစားပေးခြင်းမရှိပဲ **"အမေရိကန်သာလျှင် ပဓာန"** မူဝါဒကို လက်ကိုင် ကျင့်သုံးပါသည်။

ဝါရှင်တန်သည် ဘေဂျင်းအပေါ် မဟာဗျူဟာမြောက် ပြိုင်ဖက်နိုင်ငံအဖြစ် သတ်မှတ်ပြီး တောင်တရုတ်ပင်လယ်ပြင်တွင် တရုတ်၏ စစ်ရေးချဲ့ထွင်မှုများအပေါ် သဘောထား တင်းမာလျက်ရှိရာ အမေရိကန်-တရုတ် အားပြိုင်မှုများကြားမှ အာဆီယံ နိုင်ငံများသည် အကျိုးအမြတ်ရရှိခဲ့ပါသည်။

ထရမ့်၏ဒုတိယသက်တမ်းတွင် စိုးရိမ်ပူပန်မှုများမြင့်တက်လာမှု

အာဆီယံသည် ထရမ့်အစိုးရသက်တမ်းအတွင်း ၎င်း၏ အတွေ့အကြုံများကို လေ့လာ ဆန်းစစ်၍ သုံးသပ်ရာတွင် အာဆီယံ-အမေရိကန် ဆက်ဆံရေးများ

သည် မသေချာမရေရာမှုများ၊ ကြိုတင်မမှန်းဆနိုင်မှုများရှိနေပါသည်။ ထရမ့်သည် ဘိုင်ဒင် အစိုးရလက်ထက်တွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သော အင်ဒို-ပစိဖိတ် စီးပွားရေး ဆိုင်ရာ မူဘောင် (IPEF) မှ နှုတ်ထွက်လာနိုင်ဖွယ်ရှိသည်။ထို့ပြင် အာဆီယံ အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများနှင့် နှစ်နိုင်ငံ ဆက်ဆံရေး အားကောင်းစေရန် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မည် မဟုတ်ပဲ အမေရိကန်ဈေးကွက်သို့ တရုတ်နိုင်ငံ၏ ပို့ကုန်များ ရှောင်တိမ်းရန် ကူညီ ပေးသည်ဟု ရှုမြင်သည့် နိုင်ငံများအပေါ် အခွန်အကောက်များ သို့မဟုတ် ငွေလဲနှုန်း များ ပါဝင်သည့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အစီအမံများဖြင့် အရေးယူသွားမည်ဖြစ်သည်။

အာဆီယံ တစ်ခုလုံးသည် တရုတ်နိုင်ငံနှင့် အပြည့်အဝ လိုက်လျောညီထွေ မဖြစ်နိုင်ပေ။ လာအို၊ ကမ္ဘောဒီးယားနှင့် မြန်မာနိုင်ငံတို့ကဲ့သို့ ကုန်းတွင်း ဒေသရှိ နိုင်ငံများသည် တရုတ်နိုင်ငံဘက်သို့ သဘောထား ယိမ်းသော်လည်း တရုတ်နှင့် ပင်လယ်ပြင်ပိုင်နက် အငြင်းပွားမှုများ ရင်ဆိုင် နေရသော ကျွန်းနိုင်ငံများသည် တရုတ်နှင့် ဆက်ဆံရေး တင်းမာကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် အာဆီယံဒေသတွင်း တရုတ်နိုင်ငံ၏ ဩဇာလွှမ်းမိုးမှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဘုံသဘောတူညီချက် ရရှိရန် မဖြစ်နိုင်ပါ။ တစ်ဖက်တွင် အာဆီယံ၌ အမေရိကန်၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသည် ဒေသကြီးတစ်ခုလုံး၏ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ရရှိစေရန် လွန်စွာအရေးကြီးသည့် အလျောက် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ဝါရှင်တန်နှင့် ကောင်းမွန်သော ဆက်ဆံရေးကို ဆက်လက် ထိန်းသိမ်းထားရန် အရေးကြီးပါသည်။

ဒေါ်အိသီရိကြည်နိုင်၊ ဒုတိယဦးစီးမှူး
စီမံကိန်းနှင့် စာရင်းအင်းဌာနခွဲ
ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးရုံး

ကိုယ်ကျိုးစီးပွားကာကွယ်ရေးမူဝါဒဟူသည်

ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအသီးသီး၏ အစိုးရများအနေဖြင့် နိုင်ငံရေးမူဝါဒ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေကာမူ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုရရှိရေးအတွက် လက်ခံကျင့်သုံးသည့် မူဝါဒများသည် ကာလကြာမြင့်စွာ တစ်စိုက်မတ်မတ်ရှိနေသည်မဟုတ်ဘဲ အစိုးရအဖွဲ့၏ အလေးပေးမှု အပေါ် အခြေခံကာ ပြောင်းလဲကျင့်သုံး လာလျက်ရှိသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ ကိုဗစ်-၁၉ ကမ္ဘာ့ကပ်ရောဂါ၏ ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးအပေါ် ပြင်းထန်သောသက်ရောက်မှုများသည် အစိုးရများအတွက် တင်းကြပ်သော စီးပွားရေးမူဝါဒများ ပြောင်းလဲကျင့်သုံးရန် အကြောင်းရင်းခံ တစ်ရပ်ဖြစ်သည်ဟု တွေးဆနိုင်ပါသည်။ ဤသို့ ပြောင်းလဲကျင့်သုံးလာသည့် စီးပွားရေးမူဝါဒများသည် ကိုယ်ကျိုးစီးပွားကာကွယ်ရေးမူဝါဒ (Protectionism Policy) ဖက်သို့ သိသာစွာ ပြောင်းလဲလာကြောင်း ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးလေ့လာသူများက ဆိုကြပါသည်။

ကိုယ်ကျိုးစီးပွားကာကွယ်ရေးမူဝါဒ၏ အဓိပ္ပါယ်နှင့် အမျိုးအစားများ

"နိုင်ငံအစိုးရတစ်ရပ်ရပ်သည် ပြည်တွင်း စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများကို နိုင်ငံခြား လုပ်ငန်းများ၏ ယှဉ်ပြိုင်မှုမှ ကာကွယ်ရန် အလို့ငှာ ပြည်ပမှ ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ တင်သွင်းခြင်း အပေါ် တင်းကြပ်သော ကုန်သွယ်ရေး မူဝါဒများ ချမှတ်ခြင်း"ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ ချမှတ် အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် သွင်းကုန်များ အပေါ် အကောက်ခွန်နှုန်းထား (Tariff) တိုးမြှင့်သတ်မှတ်ခြင်း နည်းလမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ပြည်တွင်းလုပ်ငန်းရှင်များအား ထောက်ပံ့ကြေး (Subsidies) များပေးခြင်း နည်းလမ်းအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ သွင်းကုန်ပမာဏ ကန့်သတ်ခြင်း (Import Quota) နည်းလမ်း အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံခြားမှ ပြိုင်ဖက်များအား ကုန်စည်တင်သွင်းရာတွင် အဟန့်အတား ဖြစ်အောင်ပိတ်ပင်သည့် မူဝါဒ (Embargoes)ကဲ့သို့ အခြားနည်းလမ်းများ သတ်မှတ်ခြင်း နည်းလမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်လေ့ရှိပါသည်။

ကိုယ်ကျိုးစီးပွားကာကွယ်ရေးမူဝါဒ၏ ကောင်းကျိုး၊ ဆိုးကျိုးများ

Trinity College, Dublin ၏ လေ့လာချက်အရ ကိုယ်ကျိုး စီးပွားကာကွယ်ရေးမူဝါဒကို လက်ခံကျင့်သုံးသည့်နိုင်ငံများတွင် ကောင်းကျိုးရရှိမှုများမှာ - ပြည်တွင်း လုပ်ငန်းများ ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးလာစေခြင်းဖြင့် နိုင်ငံတကာဈေးကွက်သို့ ပိုမိုချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အခွင့်အလမ်း (More growth opportunities) ရရှိနိုင်ခြင်း၊ သွင်းကုန်တန်ဖိုး လျှော့ချနိုင်ခြင်း (Lower imports)၊ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း (More jobs) ပိုမိုဖန်တီးနိုင်ခြင်း၊ နိုင်ငံ၏ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ဝန်ဆောင်မှုတန်ဖိုးကိုမြင့်တက်စေခြင်း (Higher Gross Domestic Product-GDP) စသည့် အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိနိုင်ပါသည်။

သို့ရာတွင် ဆိုးကျိုးအနေဖြင့် ကိုယ်ကျိုး စီးပွား ကာကွယ်ရေးမူဝါဒကို လက်ခံ ကျင့်သုံးသည့် နိုင်ငံများသည် ပြည်ပရှိ ပြိုင်ဖက် လုပ်ငန်းရှင်များ၏ နည်းပညာအသုံးပြု ကဲ့သို့ ကိစ္စရပ်များကို တွေးတောပူပန်ရန် မလိုအပ်ခြင်းကြောင့် ကုန်စည်သစ်များ ထုတ်လုပ်ရာတွင် သုတေသနနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေး (Research and Development-R&D) ဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များတွင် မက်လုံးနည်းပါးခြင်းမှတစ်ဆင့် နည်းပညာဆိုင်ရာ နှောင့်နှေးမှု (Stagnation of technological advancements) ဖြစ်ပေါ်ခြင်း၊ စားသုံးသူများအကြား နိုင်ငံခြားထုတ်ကုန်များအပေါ် ရွေးချယ်နိုင်မှု အခွင့်အလမ်း နည်းပါးခြင်း (Limited choices for consumers)၊ ပြိုင်ဆိုင်မှု နည်းပါးခြင်းကြောင့် ပြည်တွင်းကုန်စည်များ ဈေးတက်ခြင်း (Increase in prices)၊ ရံဖန်ရံခါတွင် နိုင်ငံရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ဝေးကွာမှုများမှတစ်ဆင့် စီးပွားရေး သီးခြားဖြစ်လာခြင်း (Economic isolation) စသည့် အခြေအနေများကိုလည်း ရင်ဆိုင်ရလေ့ရှိပါသည်။

ဤသို့ တိုက်ရိုက်ကောင်းကျိုးနှင့် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများရှိသည့်အပြင် ကုန်သွယ်ရေး မူဝါဒပြောင်းလဲမှုသည် ပြည်တွင်းသို့ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု စီးဝင်မှုနှင့် ပြည်ပသို့ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု စီးထွက်မှုများ အပေါ်တွင်လည်း များစွာသက်ရောက်မှုရှိကြောင်း ကမ္ဘာတွင် လက်ရှိကြုံတွေ့နေရသည့် ဖြစ်ရပ်များက သက်သေခံ လျက်ရှိပါသည်။

ကိုယ်ကျိုးစီးပွားကာကွယ်ရေးမူဝါဒ ကျင့်သုံးရခြင်းအကြောင်းရင်း

ကိုယ်ကျိုးစီးပွားကာကွယ်ရေးမူဝါဒ ကျင့်သုံးသည့် နိုင်ငံများ အနေဖြင့် လက်ရှိ ကုစားလိုသည့် အကြောင်းရင်းခံ အခြေအနေ ပေါ်မူတည်၍ အသုံးချ အကောင်အထည်ဖော်သည့် ကိုယ်ကျိုးစီးပွား ကာကွယ်ရေးမူဝါဒ အမျိုးအစားမှာ ခြားနားမှုရှိပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် လက်တွေ့အခြေအနေတွင် ပေါ်ထွန်းစ စက်မှုလုပ်ငန်းငယ်များက တွန်းအားပေးခြင်း (Infant Industry Argument)၊ ပြည်ပ ငွေပေးငွေယူရှင်းတမ်း (Balance of Payment-BOP) တွင် လိုငွေပြမှုကို လျှော့ချလိုခြင်း၊ စီးပွားရေးတွင် လုပ်ငန်း အမျိုးအစားများစွာ ပေါ်ထွန်းလိုခြင်း (Diversify the economy)၊ အခွန်ရရှိမှု ပမာဏများလိုခြင်း (Raise revenue)၊ အဓိက စက်မှုလုပ်ငန်းများတွင် ပြည်ပမှ ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ခြင်းကို ကာကွယ်လိုခြင်း (Protect certain key industries from international competition to try and safeguard jobs)၊ သွင်းကုန်တိုးတက်ခြင်းကြောင့် ပြည်တွင်းအလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း အပေါ် ခြိမ်းခြောက်မှုမှ ကာကွယ်လိုခြင်း (Protect domestic jobs which are threatened by the rise of imports) စသည့် လိုလားချက်များအတွက် အကောက်ခွန်နှုန်းထား(Tariff) တိုးမြှင့်သတ်မှတ်ခြင်း မူဝါဒ ကို ကျင့်သုံးလေ့ရှိပါသည်။ အလားတူ ပြည်တွင်း လုပ်ငန်းရှင်များအား ထောက်ပံ့ကြေး (Subsidies)

ပေးသည့် မူဝါဒကိုလည်း ကိုယ်ကျိုးစီးပွား ကာကွယ်ရေး နည်းလမ်းတစ်ရပ် အဖြစ် ကျင့်သုံးလေ့ရှိပါသည်။ဥပမာအားဖြင့် အမေရိကန်နိုင်ငံတွင် အစိမ်းရောင် နည်းပညာ ထွန်းကားရေး ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ၂၀၂၂ ခုနှစ် က ပြဋ္ဌာန်းသည့် US Inflation-Reduction Act အရ လျှပ်စစ်ကား (EV) ထုတ်လုပ်သူများအား အစိမ်းရောင် ထောက်ပံ့ကြေး(Green Subsidies)ပေးအပ်ခြင်းသည် လျှပ်စစ်ကားနှင့် ပတ်သက်၍ ပြိုင်ဖက် ဖြစ်သော ဥရောပနိုင်ငံများအပေါ်သက်ရောက်မှုရှိခဲ့ပါသည်။ ဥရောပသမဂ္ဂ ပါလီမန်တွင် ဤထောက်ပံ့ကြေး ပေးမှုသည် နိုင်ငံတကာ ကုန်သွယ်ရေး ဥပဒေ (International Trade Law) ကို ချိုးဖေါက်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း ဝေဖန်ဆွေးနွေးမှုများ ရှိခဲ့ပြီး အမေရိကန်၏ အပြုအမူအပေါ် တန်ပြန်ရန် ဥရောပ၏ ကိုယ်ပိုင်အစိမ်းရောင် ထောက်ပံ့ကြေးများ ပေးအပ်ရေးအတွက် ဦးဆောင်မှုများရှိခဲ့ပါသည်။ အခြားသော အခြေအနေတစ်ရပ်ဖြစ်သည့် သွင်းကုန်များစုပုံမှုကို ကာကွယ်ရန် (Anti-Dumping)၊ အမေရိကန်ဒေါ်လာလွှမ်းမိုးမှုကို လျှော့ချရန်စသည့် ရည်ရွယ်ချက်အမျိုးမျိုး အရ လည်း သင့်လျော်သည့် ကိုယ်ကျိုးစီးပွား ကာကွယ်ရေးမူဝါဒ အကောင်အထည် ဖေါ်မှုနည်းလမ်းများကို ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်လေ့ ရှိကြပါသည်။

ကိုယ်ကျိုးစီးပွားကာကွယ်ရေးမူဝါဒ အကောင်အထည်ဖေါ်မှုနမူနာများ

လက်ရှိကာလတွင် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများအကြား ကိုယ်ကျိုးစီးပွား ကာကွယ်ရေး မူဝါဒကို အကောင်အထည်ဖေါ်မှုတွင် ထင်ရှားသောနိုင်ငံအဖြစ် အမေရိကန်နိုင်ငံကို ညွှန်းဆိုရမည်ဖြစ်ပါသည်။ အမေရိကန်သမ္မတ Donald Trump သည် ၎င်း၏ပထမ သမ္မတသက်တမ်း ၂၀၁၇-၂၀၂၁ ကာလ မှာ ပင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင် တစ်ဦး ပီပီ **"Make American Great Again"** ဆောင်ပုဒ်ကို ကိုင်စွဲကာ စီးပွားရေး တိုးတက်မှုကို ရှေ့ရှုသည့် မူဝါဒများကို ချမှတ်ခဲ့ပါသည်။၎င်း၏ ဒုတိယအကြိမ် သမ္မတသက်တမ်း စတင်သည့် ၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလမှ အစပြုကာ ကုန်သွယ်ရေးလိုငွေပြမှုကို လျှော့ချရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် အမေရိကန်နိုင်ငံ ဈေးကွက်သို့ တင်သွင်းသည့် နိုင်ငံ အသီးသီး၏ သွင်းကုန်များအပေါ် ကောက်ခံမည့် အကောက်ခွန်နှုန်းထားများကို ကြေညာခဲ့ပါသည်။ ဤသို့ကြေညာရာတွင် တရုတ်နိုင်ငံ၏ သွင်းကုန်များအပေါ် ကောက်ခံသည့်နှုန်းထားမှာ ၁၄၅% အထိ အများဆုံး ဖြစ်ပါသည်။

ကမ္ဘာ့နိုင်ငံခေါင်းဆောင်များအနေဖြင့် သမ္မတ Trump ၏ သွင်းကုန်ကန့်သတ်ချက်များနှင့် ပတ်သက်၍ ကုန်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက်များနှင့် ညီညွတ်မှု ရှိမရှိ စိစစ်ခြင်း၊ အမေရိကန်နိုင်ငံနှင့် ဆွေးနွေးရန် ညှိနှိုင်းခြင်းများကို အလျင်အမြန် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြပါသည်။ အမေရိကန်နိုင်ငံ၏ အာရှနှင့် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများမှတင်သွင်းမည့် ကုန်ပစ္စည်းများအတွက် သွင်းကုန်ဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များမှာ အောက်ပါဇယားအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်-

အာရှနှင့် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများမှ တင်သွင်းမည့် ကုန်ပစ္စည်းများအတွက် သွင်းကုန်ဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များ

တရုတ်နိုင်ငံကဲ့သို့ အမေရိကန်ဈေးကွက်ကို အဓိကအားပြုကာ ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းများကိုဆောင်ရွက်သည့် နိုင်ငံများအနေဖြင့် နိုင်ငံတစ်ခုချင်းစီ ပစ်မှတ်ထားကာ အခွန်နှုန်းထား သတ်မှတ်ခြင်းအပြင် နိုင်ငံများအကြား ချုပ်ဆိုထားသည့် စီးပွားရေး စာချုပ်များအရ မူလကနည်းပါးသည့် အကောက်ခွန်နှုန်းဖြင့် မော်တော်ကားကဲ့သို့ ထုတ်ကုန်များကို အမေရိကန်သို့ တင်ပို့ခွင့်ရရှိခဲ့သည့် ကနေဒါနှင့် မက္ကဆီကိုကဲ့သို့ နိုင်ငံ များတွင် သွားရောက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံထားသည့် လုပ်ငန်းများမှာလည်း မြင့်မားသည့် အကောက်ခွန် နှုန်းထားများကြောင့် စီးပွားရေး အထိနာခြင်း စသည့် အခြေအနေများနှင့် ရင်ဆိုင်ရလျက်ရှိပါသည်။

Country	Share of	Previous	Updated total
China	13.4%	34%	145%
Japan	4.5%	24%	10%
Vietnam	4.2%	46%	10%
South Korea	4%	25%	10%
India	2.7%	26%	10%
Thailand	1.9%	36%	10%
Malaysia	1.6%	24%	10%
Singapore	1.3%	10%	10%
Cambodia	<1%	49%	10%
Indonesia	<1%	32%	10%
Laos	<1%	48%	10%
Myanmar	<1%	44%	10%
Philippines	<1%	17%	10%

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့်စပ်ဆိုင်သော ကိုယ်ကျိုးစီးပွားကာကွယ်မှု

သမ္မတ Trump ၏ သွင်းကုန်မူဝါဒသည် ကုန်သွယ်ရေးကဏ္ဍအပြင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမူဝါဒနှင့်လည်း ချိတ်ဆက်ထားသည်ဖြစ်ရာ အမေရိကန်နှင့် စီးပွားရေးအရ ဆက်ဆံမှုများသည့် နိုင်ငံများအဖို့အထိ နာမည့်အခြေအနေတွင် ရှိနေပါသည်။ အမေရိကန်နိုင်ငံတွင်း၌ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြုလုပ်သည့် ကုမ္ပဏီကြီးများအား အခွန်သက်သာခွင့်ပေးသည့် အစီအစဉ်များကိုကြေညာခြင်းဖြင့် နိုင်ငံရပ်ခြားရှိ အမေရိကန်ကုမ္ပဏီများအား ပြန်လည်ဝင်ရောက်လာစေရေးကို တွန်းအားပေးလျက်ရှိရာ အမေရိကန် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများစွာ လက်ခံထားသည့် နိုင်ငံများအနေဖြင့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ပြန်လည်ထွက်ခွာနိုင်သည့် အနေအထားများနှင့် ရင်ဆိုင်နေရလျက်ရှိပါသည်။ အမေရိကန်သည် ဂျပန်နိုင်ငံကဲ့သို့ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပမာဏကြီးမားသည့် နိုင်ငံများနှင့်လည်း ဆွေးနွေးမှုများဆောင်ရွက်ကာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ဖိတ်ခေါ်ထားပြီးဖြစ်ပါသည်။ အလားတူ သမ္မတ Trump အနေဖြင့် ဆော်ဒီအာရေးဗီးယားကဲ့သို့ စစ်လက်နက်နှင့် နည်းပညာဆိုင်ရာ ဝယ်လိုအားကောင်းသည့် နိုင်ငံများသို့ ခရီးစဉ်သွားရောက်ကာ အမေရိကန် ထုတ်ကုန်များအတွက် ဈေးကွက်ရှာဖွေခြင်းများသည်လည်း ကိုယ်ကျိုးစီးပွားရရှိရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

ဤသို့ အမေရိကန်အစိုးရ၏ နိုင်ငံစီးပွားရေးတိုးတက်မှုကို အရင်းခံသော ဆောင်ရွက်ချက်များသည် အမေရိကန်စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် ကောင်းမွန်သည့် အကျိုးသက်ရောက်မှုများ ရှိလာနိုင်မည်ဖြစ်သကဲ့သို့ ရေရှည်တွင် မိတ်ဖက်နိုင်ငံများကိုပါ ဆိုးကျိုးသက်ရောက်စေမှုများ တွေ့ကြုံခံစားရနိုင်သည့် အလားအလာများလည်းရှိနေပါသည်။ သို့ဖြစ်ရာ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံ အစိုးရများ၊ ကုလသမဂ္ဂနှင့် စီးပွားရေးအုပ်စုများအနေဖြင့် အမေရိကန်ကဲ့သို့ နိုင်ငံကြီးများ၏ လက်ရှိ စီးပွားရေးမူဝါဒကိုင်တွယ် ဆောင်ရွက်မှုများကို သတိကြီးစွာဖြင့် စောင့်ကြည့်နေရသည့် အခြေအနေဖြစ်ပါသည်။

ကိုယ်ကျိုးစီးပွားကာကွယ်ရေးဆောင်ရွက်မှုများအပေါ် ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခြင်း

ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံ၊ ဂျီနီဗာမြို့တွင် အခြေစိုက်သည့် ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေး အဖွဲ့ (World Trade Organization-WTO)သည် ကုန်သွယ်ရေးနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဆိုင်ရာ အငြင်းပွားမှုများအတွက် အဓိက ဖြေရှင်းပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ လက်ရှိအခြေအနေတွင် ကိုယ်ကျိုးစီးပွား

အမေရိကန်နိုင်ငံသို့ ရေထွက်ကုန်ပစ္စည်းများ တင်ပို့ခွင့်ပြုခြင်းအတွက် ပင်လယ်ရေနေ နို့တိုက်သတ္တဝါကာကွယ်ထိန်းသိမ်းခြင်းဆိုင်ရာဥပဒေနှင့်အညီ ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ရေး ညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးကျင်းပ

ကာကွယ်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်သည့် အကောက်ခွန်နှုန်းဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များ အပါအဝင် WTO အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများအကြား ဖြစ်ပွားသည့် အငြင်းပွားမှုများကိုလည်း ဖြေရှင်းပေးလျက်ရှိပါသည်။

၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလတွင် ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံ၊ ဒါဗို့စ်မြို့၌ ကျင်းပသည့် **“World Economic Forum”** တွင် ဖိုရမ်၏ဥက္ကဋ္ဌ Mr. Borge Brende က ကိုယ်ကျိုးစီးပွားကာကွယ်ရေးမူဝါဒသည် ပြည်တွင်းလုပ်ငန်းများအား နိုင်ငံရပ်ခြားယှဉ်ပြိုင်မှုမှ ကာကွယ်ရန် သွင်းကုန်ကန့်သတ်ချက်များပါဝင်သည်ဖြစ်ရာ ရေတိုတွင် ပြည်တွင်းစီးပွားရေး၊ အလုပ်အကိုင်ဖန်တီးမှုနှင့် အစိုးရအခွန်အကောက် ရရှိမှုအတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းပါကြောင်း၊ သို့ရာတွင် စားသုံးသူများ ရွေးချယ်ခွင့်အကန့်အသတ်မှအစ အခြားနိုင်ငံများသို့ ကုန်သွယ်မှုဆိုင်ရာ ဆိုးကျိုးများဖြစ်ပေါ်စေပြီး ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးဝန်းကျင်ကို မသေချာမှုများ ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ကြောင်း သတိပေးပြောကြားခဲ့ပါသည်။

နိုင်ငံတကာကုန်သွယ်ရေး၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ

မြန်မာနိုင်ငံသည် လယ်ယာထွက်ကုန်နှင့် ဆင့်တက်ပြုပြင်ထားသည့် ကုန်ပစ္စည်းများကို တင်ပို့ရောင်းချခြင်းဖြင့် နိုင်ငံခြားဝင်ငွေရရှိသည့် နိုင်ငံတစ်ခု ဖြစ်သည့် အားလျော်စွာ သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများအနေဖြင့် ပို့ကုန်အမယ် တိုးမြှင့်ရေး၊ ပို့ကုန်မိတ်ဖက်နိုင်ငံများ၏ လိုလားချက်များကို ဖြည့်ဆည်းနိုင်ရေးတို့အတွက် ဦးဆောင် ကြိုးပမ်းလျက်ရှိပါသည်။

အလားတူ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့်ပတ်သက်၍ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် နိုင်ငံခြားစီးပွားဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနသည် စီးပွားရေးနှင့်ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့်ပူးပေါင်းကာ တရုတ်၊ အန္ဒိယကဲ့သို့ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ၏ ကုန်စည်ပြပွဲများတွင် ပို့ကုန်ဝယ်လိုအား တိုးတက်ရေးနှင့်အတူ ပြည်တွင်းတွင် လာရောက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံလာရေးအတွက် ဆွဲဆောင်မှုများဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့်အပြင် ပြည်ပနိုင်ငံများတွင် စီးပွားရေးသံမှူးများ ခန့်ထားကာ ကုန်သွယ်မှုနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတိုးမြှင့်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

အချုပ်အားဖြင့် ကိုယ်ကျိုးစီးပွားကာကွယ်ရေးမူဝါဒများသည် သီအိုရီအရ ကုန်သွယ်ရေးနှင့် အကောက်ခွန်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များအပေါ် အခြေပြုသော်လည်း ခေတ်သစ် ကိုယ်ကျိုးစီးပွား ကာကွယ်မှုများမှာ နိုင်ငံတကာဆက်ဆံရေး၊ စစ်ရေး၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုစသည့် ကိစ္စရပ်များပါ နှီးနွယ်လျက်ရှိသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် နိုင်ငံတကာကုန်သွယ်ရေးတွင်လည်းကောင်း၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုစီးဝင်မှုများနှင့် ပတ်သက်၍လည်းကောင်း အခြားအိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက ပမာဏအားဖြင့် နည်းပါးသော်လည်း ပထဝီနိုင်ငံရေးအရ အချက်အခြာ

ကျခြင်း၊ အိန္ဒိယနှင့် တရုတ်နိုင်ငံများကဲ့သို့ ကမ္ဘာ့စီးပွားရေး အင်အားကြီးနိုင်ငံများ အကြားတည်ရှိခြင်းနှင့် စီးပွားရေးကဏ္ဍစုံတွင် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို ဖိတ်ခေါ်နိုင်သည့် အနေအထားများစွာရှိခြင်း စသည့်အားသာချက်များရှိနေပါသည်။ သို့ဖြစ်ရာ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများ၏ လက်ရှိစီးပွားရေးရာ ဖြစ်ပေါ်ပြောင်းလဲမှုများ၊ ကိုယ်ကျိုးစီးပွားကာကွယ်မှုနှင့် သက်ရောက်မှုများ၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အရွေ့အပြောင်း စသည်များကို မျက်ခြေမပြတ် လေ့လာသင့်ပါကြောင်း တင်ပြလိုက်ရပါသည်။

Source: https://corporatefinanceinstitute.com/resources/economics protectionism/

https://www.weforum.org/videos/protectionism-wto-economist/

https://www.theguardian.com/us-news/us-politics

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့်ကုမ္ပဏီများညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန၏ ၂၀၂၄-၂၅ ဘဏ္ဍာနှစ် အစီရင်ခံစာ

ဗဟိုစာရင်းအင်းအဖွဲ့၏ နှစ်စဉ် စာရင်းအင်းအစီရင်ခံစာများ

စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၏ ပို့ကုန်သုံးသပ်ချက်အစီရင်ခံစာ

နေ့စဉ်ထုတ် မြန်မာ့အလင်းနှင့် ကြေးမုံသတင်းစာများ

ဒေါ်ရီရီထွေး၊ ညွှန်ကြားရေးမှူး
ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့်ကုမ္ပဏီများညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန

သဘာဝဘေးအန္တရာယ် နှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု

သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်များသည် ကမ္ဘာနှင့်အဝှမ်း ဖြစ်ပွားလျက်ရှိပါသည်။ သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်များကြောင့် အခြေခံ အဆောက်အအုံများ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း များနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာ ကြီးမားသော ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများကို ဖြစ်ပေါ် စေခဲ့ပါသည်။

ပုံပြဂရပ် (၁) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ

သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များကို မြေပြင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ (Geological Hazards)၊ မြေပြင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ (Geological Hazards) မိုးလေဝသ သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်များ (Meteorological Hazards) ရေသဘာဝဘေး အန္တရာယ်များ (Hydrological Hazards) ဇီဝသဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်များ (Biological Hazards)ဟူ၍ ပိုင်းခြားနိုင်ပါသည်။

ကမ္ဘာ့အန္တရာယ်ညွှန်းကိန်း နှင့် အာရှနိုင်ငံများ

Alliance Development Works အဖွဲ့အစည်းမှ တိုင်းတာသည့် ကမ္ဘာ့အန္တရာယ်ညွှန်းကိန်း (World Risk Index, WRI) သည် နိုင်ငံပေါင်း ၁၉၃ နိုင်ငံအတွက် အောက်ပါအချက် သုံးချက်ပေါ်တွင် အခြေခံ၍ တိုင်းတာပါသည်-

(က) ရာသီဥတုနှင့်ဆက်စပ်သော ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ထိတွေ့မှု၊

(ခ) လူထု၏ ထိခိုက်လွယ်မှုနှင့်

(ဂ) လူမှုအသိုက်အဝန်း၏ ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းနိုင်စွမ်းနှင့် လိုက်လျောညီထွေ ဖြစ်အောင် လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်း

၂၀၂၄ ခုနှစ် WRI အပေါ် အခြေခံ၍ အာရှနိုင်ငံများသည် သဘာဝနှင့် ရာသီဥတုဆိုင်ရာ ခြိမ်းခြောက်မှုများကို အခံရဆုံးဖြစ်ပြီး ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံသည် WRI ရမှတ် ၄၆.၉ ဖြင့် ပထမနေရာတွင် ရှိပါသည်။ အရှေ့တောင်အာရှ နိုင်ငံနှစ်နိုင်ငံ ဖြစ်သည့် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံသည် WRI ရမှတ် ၄၁.၁ ဖြင့် ဒုတိယနေရာ၊ မြန်မာနိုင်ငံသည် WRI ရမှတ် ၃၅.၈ ဖြင့် ဆဋ္ဌမနေရာတွင် ရပ်တည်လျက်ရှိပါသည်။

ဇယား(၁) အာရှနိုင်ငံများ နှင့်သဘာဝဘေးအန္တရာယ် အညွှန်းကိန်း

အဆင့်	နိုင်ငံ	WRI ရမှတ်
၁	ဖိလစ်ပိုင်	၄၆.၉
၂	အင်ဒိုနီးရှား	၄၁.၁
၃	အိန္ဒိယ	၄၀.၉
၄	ကိုလံဘီယာ	၃၇.၈
၅	မက္ကဆီကို	၃၅.၉
၆	မြန်မာ	၃၅.၈
၇	မိုဇမ်ဘစ်	၃၄.၄
၈	ရုရှားဖက်ဒရေးရှင်း	၂၈.၁
၉	ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်	၂၇.၇
၁၀	ပါကစ္စတန်	၂၇

သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်ပြီးနောက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအပေါ် သက်ရောက်မှုများ

သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်ပြီးနောက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအပေါ် သက်ရောက်မှုများသည် သိသာထင်ရှားပြီး ရှုပ်ထွေးနိုင်ပါသည်။ ၎င်းသက်ရောက်မှုများကို အချိန်ကာလအလိုက် (ရေတို၊ အလယ်အလတ်၊ ရေရှည်) ခွဲခြားလေ့လာနိုင်

ပါသည်။

သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များကျရောက်ပြီးနောက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကဏ္ဍအပေါ် ရေတို သက်ရောက်မှုများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်-

(က) **ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်းများရပ်တန့်ခြင်းသို့မဟုတ်နှောင့်နှေးခြင်း**
ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် အခြေခံအဆောက်အအုံများ ပျက်စီးခြင်း (ဥပမာ - လမ်းများ၊ တံတားများ၊ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားလိုင်းများ)၊ ဆက်သွယ်ရေး ပြတ်တောက်ခြင်းနှင့် လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ စိုးရိမ်မှုများကြောင့် လက်ရှိရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်းများ ရပ်တန့်သွားနိုင်ခြင်း သို့မဟုတ် နှောင့်နှေးနိုင်ခြင်းတို့ရှိပါသည်။

(ခ) **ဈေးကွက် မတည်ငြိမ်ခြင်း**
ဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ သတင်းများကြောင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၏ ယုံကြည်မှု လျော့နည်းလာပြီး စတော့ဈေးကွက်နှင့် အခြားသော ဘဏ္ဍာရေး ဈေးကွက်များ မတည်မငြိမ် ဖြစ်လာနိုင်ပါသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းခြင်းများလည်း ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပါသည်။

(ဂ) **ထောက်ပံ့ရေးကွင်းဆက် ပြတ်တောက်ခြင်း**
ကုန်ကြမ်းများရရှိရန် ခက်ခဲခြင်း သို့မဟုတ် ကုန်ချောများ ဖြန့်ဖြူးရန် အခက်အခဲများကြောင့် ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ရောင်းဝယ်ရေးဆိုင်ရာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ထိခိုက်စေနိုင်သည်။

(ဃ) **လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်အခက်အခဲ**
လုပ်သားများ ဘေးအန္တရာယ်ဒဏ်ခံရခြင်း၊ ရွှေ့ပြောင်း သွားလာရခြင်း သို့မဟုတ် ထိခိုက်ဒဏ်ရာရခြင်းနှင့် သေဆုံးခြင်းတို့ကြောင့် လုပ်ငန်းများ လည်ပတ်ရန်အတွက် လုံလောက်သော လုပ်သားအင်အား ရရှိရန် ခက်ခဲနိုင်ပါသည်။

(င) **အာမခံနှင့် ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေး ကုန်ကျစရိတ် တိုးလာခြင်း**
ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများအတွက် အာမခံလျော်ကြေး ပေးချေမှုများ တိုးလာခြင်းနှင့် ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်းများအတွက် ကုန်ကျစရိတ် မြင့်မားခြင်းတို့သည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အသစ်များအတွက် အဟန့်အတား ဖြစ်စေနိုင်သည်။

သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်ပြီးနောက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကဏ္ဍ အပေါ် အလယ်အလတ် ကာလတွင် သက်ရောက်မှုများမှာ တစ်ဖက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်-

(က) **ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဦးစားပေးများ ပြောင်းလဲခြင်း**
ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ထိခိုက်ခဲ့သော ကဏ္ဍများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ လျော့နည်းသွားနိုင်ပြီး ပြန်လည်ထူထောင်ရေး၊ အခြေခံ အဆောက်အအုံ ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေးနှင့် ဘေးအန္တရာယ် ခံနိုင်ရည်ရှိသော နည်းပညာများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ တိုးလာနိုင်သည်။

(ခ) **အစိုးရ၏မူဝါဒပြောင်းလဲခြင်း**
ဘေးအန္တရာယ် တုံ့ပြန်ရေးနှင့် ကြိုတင်ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများ ပြောင်းလဲလာနိုင်ပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများအပေါ် သက်ရောက်မှုရှိနိုင်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် ဘေးအန္တရာယ် ခံနိုင်ရည်ရှိသော တည်ဆောက်မှု စံနှုန်းများ ပိုမိုတင်းကျပ်လာနိုင်ပါသည်။

(ဂ) **နိုင်ငံတကာရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုစီးဆင်းမှုပြောင်းလဲခြင်း**
ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ပုံရိပ်ကျနေသော ဒေသများတွင် နိုင်ငံတကာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ လျော့နည်းသွားနိုင်ပြီး ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းသော သို့မဟုတ် ကြိုတင်ကာကွယ်မှု အားကောင်းသော ဒေသများသို့ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ရောက်ရှိနိုင်သည်။

(ဃ) **အသစ်သောစီးပွားရေး အခွင့်အလမ်းများ ပေါ်ပေါက်ခြင်း**
ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ပျက်စီးသွားသော အရာများကို အစားထိုးရန်၊ ပြန်လည် တည်ဆောက်ရန်နှင့် ဘေးအန္တရာယ် ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ ထုတ်ကုန်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အခွင့်အလမ်းသစ်များ ပေါ်ပေါက်နိုင်ပါသည်။

အကြံပြုချက်

ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုမူဘောင်အားကောင်းစေခြင်း

ဘေးအန္တရာယ်တုန့်ပြန်မှုဆိုင်ရာ အေဂျင်စီများကို အားကောင်းစေရန်၊ ရန်ပုံငွေတိုးမြှင့်ရန်နှင့် ဘေးအန္တရာယ် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုနှင့် တုံ့ပြန်ရေး အစီအစဉ်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေရန် ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှု၊ တုံ့ပြန်မှုနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် မဟာဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို အားကောင်းစေခြင်း၊ ဗဟိုအဆင့်နှင့် ဒေသအဆင့် ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှု အေဂျင်စီများ၏ လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းနှင့် ရန်ပုံငွေ ထောက်ပံ့မှုများကို တိုးမြှင့်ခြင်း၊ ဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

စုဆောင်းခြင်း၊ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်းနှင့် စောစီးစွာ သတိပေးစနစ်များ တည်ထောင်ခြင်းတို့သည် အရေးကြီးသော ရှေ့ဆက် ဆောင်ရွက်ရမည့် မူဝါဒများဖြစ်ပါသည်။

အဆင့်မြင့် အစောပိုင်း သတိပေးစနစ်များ တည်ထောင်ခြင်း၊ အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် ပြည်သူ့အသိပညာပေးမှု အားကောင်းစေခြင်း

ငလျင်၊ ဆူနာမီ၊ ဆိုင်ကလုန်းနှင့် ရေကြီးခြင်း အစရှိသော သဘာဝဘေး အန္တရာယ်များကို စောစီးစွာ သိရှိနိုင်ရန်အတွက် ခေတ်မီနည်းပညာများကို အသုံးပြု၍ အစောပိုင်း သတိပေးစနစ်များကို တည်ထောင်ခြင်းနှင့် လက်ရှိစနစ်များကို အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်းဖြင့် အသက်အိုးအိမ် ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုကို လျှော့ချနိုင်ပါသည်။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့် ပတ်သက်သော အသိပညာပေးမှုများကိုလည်း ပုံမှန် ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။

ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်းများတွင် ဆောင်ရွက်ခြင်း

ပြန်လည် တည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်းများကို ဗဟိုအစိုးရ၏ ရန်ပုံငွေနှင့် နည်းပညာအကူအညီဖြင့် ဒေသန္တရအစိုးရများသို့ လွှဲပြောင်းပေးခြင်းဖြင့် ဒေသအလိုက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုစီမံကိန်းများကို ပိုမို ဆွဲဆောင်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် အခြေခံ အဆောက်အအုံကဏ္ဍတွင် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုကိုအားပေးခြင်း၊ ပြုပြင်တည်ဆောက် မွမ်းမံမှုများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိက ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု (PPP) နည်းလမ်းဖြင့် ဖော်ဆောင်ခြင်း၊ အခြေခံအဆောက်အအုံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး စီမံကိန်းများတွင် ပုဂ္ဂလိကရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ဆွဲဆောင်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။

ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် တာဝန်ခံမှုမြှင့်တင်ခြင်း

ဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ ရန်ပုံငွေများ စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး လုပ်ငန်းများတွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် တာဝန်ခံမှုကို တိုးမြှင့်သင့်ပါသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် တည်ငြိမ်ပြီး ခန့်မှန်းနိုင်သော စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းမူဘောင်တစ်ခု ဖန်တီးခြင်းနှင့် အဂတိလိုက်စားမှု တိုက်ဖျက်ရေး အစီအမံများကို အားကောင်းစေခြင်း တို့သည်လည်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ပြန်လည်ဝင်ရောက်လာစေရန် အထောက်အကူပြုမည်ဖြစ်သည်။

ကြံ့ကြံ့ခံနိုင်သော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ တည်ဆောက်ခြင်း

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ပြန်လည် ဝင်ရောက်လာစေရန် ကြိုတင်ခန့်မှန်းနိုင်၍ တည်ငြိမ်သော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဝန်းကျင်များ ဖန်တီးပေးခြင်း၊ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်သော အခြေခံအဆောက်အအုံများတွင် ဦးစားပေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်း၊ ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေးတွင် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ပါဝင်မှုအားပေးခြင်း၊ SMEs များအား အထောက်အပံ့ပေးခြင်း၊ ဘေးအန္တရာယ်အာမခံဈေးကွက် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေခြင်း၊ နိုင်ငံတကာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ဆွဲဆောင်ခြင်းနှင့် ဒေသအလိုက် အထူးစီးပွားရေးဇုန်များ

တည်ထောင်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။

ဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ အန္တရာယ်ကိုထည့်သွင်းစဉ်းစားသော ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အစီအစဉ်များ ချမှတ်ခြင်း

အမျိုးသားအဆင့်နှင့် ဒေသအဆင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အစီအစဉ် များတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ၏ အန္တရာယ်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်းသည် ရေရှည်တည်တံ့သော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အကူပြုမည်ဖြစ်သည်။

နိုင်ငံတကာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို မြှင့်တင်ခြင်း

သဘာဝဘေးအန္တရာယ် စီမံခန့်ခွဲမှုကို အားကောင်းစေရန် နိုင်ငံတကာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုသည် အရေးပါပါသည်။ ရန်ပုံငွေနှင့်နည်းပညာ အကူအညီများ ရယူခြင်း၊ အတွေ့အကြုံနှင့် နည်းပညာများ လေ့လာဖလှယ်ခြင်း၊ ဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များမျှဝေခြင်း၊ ပူးတွဲလေ့ကျင့်မှုများနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ခြင်း၊ နိုင်ငံတကာစံနှုန်းများလိုက်နာခြင်းနှင့် ပညာရေး၊ သုတေသနတို့တွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။

ဇင်မာမြင့်၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး
ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့်ကုမ္ပဏီများညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန

တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ၏ အသေးစားနှင့် အလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၊ အသေးစားနှင့် အလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အဓိက ဆောင်ရွက်ပေးနေသော China Center for Promotion of SME Development (CCPSMED)အကြောင်း လေ့လာတင်ပြခြင်း

China Center for Promotion of SME Development (CCPSMED) သည် တရုတ်နိုင်ငံ၊ ပေကျင်းမြို့တွင် အခြေစိုက်သော အစိုးရနှင့်ချိတ်ဆက်ထားသည့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်ပြီး အသေးစားနှင့် အလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ (SMEs) ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဓိကလုပ်ဆောင်နေသော အဖွဲ့ဖြစ်သည်။ CCPSMED သည် SMEs များအား ငွေကြေး၊နည်းပညာ၊ ဈေးကွက်ရှာဖွေရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့များ ပေးခြင်းဖြင့် တရုတ်နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုတွင် အရေးပါသောအခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်နေသည်။ တရုတ်နိုင်ငံတွင် SMEs များသည် GDP ၏ 60% ကျော် ကို ဖြည့်ဆည်းပေးပြီး အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ ဖန်တီးပေးနေသည်။ CCPSMED သည် အဆိုပါ SMEs လုပ်ငန်းများ

ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးစေရန်နှင့် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ စီးပွားရေးပြိုင်ဆိုင်မှုတွင်ပါဝင်နိုင်ရန်အရေးကြီးသော ကဏ္ဍမှ ပါဝင်လျက်ရှိသည်။

CCPSMED သည် SMEs များအတွက် အထောက်အကူပြုလျက်ရှိပြီး SMEs များအား ဘဏ်ချေးငွေ၊ အစိုးရထောက်ပံ့ငွေနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအခွင့်အလမ်းများ ရရှိစေရန်ကူညီခြင်း၊ နိုင်ငံတကာရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် SMEs များကို ချိတ်ဆက်ပေးခြင်း၊ နည်းပညာနှင့် လေ့ကျင့်သင်ကြားရေး အစီအစဉ်များ၊ ဒစ်ဂျစ်တယ်နည်းပညာ၊ AI နှင့် စက်မှုလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ နည်းပညာများကို လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးခြင်း၊ SMEs များအတွက် စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် ဈေးကွက်ရှာဖွေရေး သင်တန်းများစီစဉ်ပေးခြင်း၊ နိုင်ငံတကာကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုများကို တင်ပို့နိုင်ရန်ကူညီခြင်း၊ နိုင်ငံတကာစီးပွားရေး ပြပွဲများနှင့်ဆက်သွယ်ပေးခြင်း၊ မူဝါဒဆိုင်ရာအကြံပေးခြင်းနှင့် ဥပဒေရေးရာ အထောက်အပံ့၊ SMEs များအတွက် အစိုးရမူဝါဒများနှင့် ကိုက်ညီသော လမ်းညွှန်မှု များပေးခြင်း၊ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ဥပဒေအကြံပေးဝန်ဆောင်မှုများ ရရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။

CCPSMED သည် တရုတ်နိုင်ငံ၏ SMEs များအတွက်အရေးပါသော အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်ပြီး စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊ နည်းပညာအသစ်များ မိတ်ဆက်ပေးခြင်းနှင့် နိုင်ငံတကာဈေးကွက်သို့ ဝင်ရောက်နိုင်ရန် အထောက်အကူပြုလျက်ရှိသည်။ အဆိုပါအဖွဲ့၏ လုပ်ဆောင်ချက်များသည် တရုတ်နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးတိုးတက်မှုကို အထောက်အကူဖြစ်စေပြီး SMEs များအား အောင်မြင်သောစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိစေရန် ဦးတည်ဆောင်ရွက် လျက်ရှိပါကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

Source: ၂၀၂၅ ခုနှစ် ၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၀ ရက်နေ့ နေ့လည်ပိုင်းတွင် ပေကျင်းမြို့ China Center for Promotion of SME Development ရုံးသို့ သွားရောက်ခဲ့သည့် လေ့လာရေးခရီးစဉ်မှ ကောက်နှုတ်ချက်

ဒေါ်ဆွေဆွေဝင်း၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး
ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့်ကုမ္ပဏီများညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန

ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ၏ Golden Visa အစီအစဉ် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအတွက် အမှန်တကယ် အထောက် အကူဖြစ်စေမှာလား

နိုင်ငံများရဲ့ အထူးသဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံတွေအတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဟာ ဆိုရင် အရေးကြီးတဲ့ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ဒေါက်တိုင်တစ်ခု ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်ပဲ နိုင်ငံအများစုဟာ ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုတွေ ပိုမိုလုပ်ကိုင်နိုင်ဖို့ ၊ ပြည်ပမှ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွေ ပိုမိုဝင်ရောက်လာဖို့ မူဝါဒပိုင်းဆိုင်ရာ ဖြေလျှော့မှုတွေ၊ စီးပွားရေး ဆိုင်ရာ အခွင့်အလမ်းဖန်တီးပေးမှုတွေနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြုလုပ်ရန် ကောင်းမွန်တဲ့ ပတ်ဝန်းကျင် တစ်ခု သို့မဟုတ် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ ဖြစ်လာဖို့ ဘက်ပေါင်းစုံကနေ ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှု တွေကို လုပ်ဆောင်နေကြတာပဲဖြစ်ပါတယ်။

အဆင့်မြင့်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ မူဝါဒတစ်ခုအနေနဲ့ ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ၏ Golden Visa အစီအစဉ်ဟာဆိုရင် အာဆီယံဒေသတွင်းနဲ့ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများအတွက် ဥပမာကောင်းတစ်ခု ဖြစ်လာ နိုင်ပါ တယ်။ Golden Visa Program တွင် အမျိုးအစား (၃) မျိုး ခွဲထားပြီး ရင်းနှီး မြှုပ်နှံသူတွေ၊ ကျွမ်းကျင် လုပ်သားတွေနှင့် ရေရှည် နေထိုင်လိုတဲ့ ခရီးသွားများကို ဆွဲဆောင်ဖို့ ရည်ရွယ်ပြီး မိတ်ဆက်လာပါတယ်။ ပထမ အမျိုးအစား Golden Visa အနေနဲ့ ၅ နှစ်ကနေ ၁၀ နှစ်အထိ နေထိုင်လို့ရပြီး သက်တမ်းထပ်မံ

တိုးခွင့်ရှိကာ ဗီယက်နမ်ရဲ့ စီးပွားရေးကဏ္ဍတွေမှာ ပါဝင်လုပ်ကိုင်ကာ ရေရှည် နေထိုင်လိုသူများကို ရည်ရွယ်ပါတယ်။ ဒုတိယအမျိုးအစား Investor Visa အနေနဲ့ ၁၀ နှစ်အထိနေထိုင်လို့ရပြီး ၅ နှစ်နေထိုင်ပြီးပါက အမြဲတမ်းနေထိုင်ခွင့် လျှောက်ထားနိုင်မှာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဗီယက်နမ်နိုင်ငံမှာ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း တည်ထောင်ဖို့ သို့မဟုတ် ချဲ့ထွင်လိုတဲ့ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတွေကို ရည်ရွယ် ထားတာပဲဖြစ်ပါတယ်။ တတိယအမျိုးအစားဖြစ်တဲ့ Talent Visa ဆိုရင်တော့ ဗီယက်နမ်နိုင်ငံရဲ့ လျင်မြန်စွာတိုးတက်နေသော စီးပွားရေးကဏ္ဍတွေမှာ နိုင်ငံခြား သား ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်တွေအတွက် ၅ နှစ် သက်တမ်းဗီဇာ ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

တစ်ဖက်တွင်လည်း Golden Visa အစီအစဉ်ဟာဆိုရင် တချို့သော နိုင်ငံများအနေဖြင့် **“ငွေကြေးဖြင့် နိုင်ငံရေးအခွင့်အရေးရယူခြင်း”** ဟုဝေဖန်ခံရနိုင် သော်လည်း၊ ဗီယက်နမ်နိုင်ငံအတွက် အကောင်းဆုံးအသုံးချနိုင်သော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု စနစ်တစ်ရပ်အဖြစ် မြင်မြင်သာသာ ဖော်ဆောင်နိုင်ပါတယ်။ ထိုအစီအစဉ်အားဖြင့် နိုင်ငံတကာမှ ငွေကြေးနှင့် နည်းပညာအရင်းအမြစ်များကို တာရှည်တည်တံ့အောင်

ဆွဲဆောင်နိုင်သကဲ့သို့ နိုင်ငံအတွင်းမှရှိတဲ့ လူငယ်လူရွယ်များအတွက် အလုပ်အကိုင်ဖန်တီးမှုတွေ၊ ကျွမ်းကျင်လုပ်သားဖွံ့ဖြိုးမှုတွေမှတစ်ဆင့် စီးပွားရေးတိုးတက်မှုတွေကိုလည်း အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မည်ဖြစ်ပါတယ်။ ထို့ပြင် Golden Visa အစီအစဉ်ဆိုရင်လည်း နိုင်ငံ၏ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများနှင့် စီးပွားရေးအဖွဲ့အစည်းများအကြား ပိုမိုကောင်းမွန်သော ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများကို ဖန်တီးပေးနိုင်ပါတယ်။ ထိုကဲ့သို့ သဘောတူညီမှုနှင့်ညှိနှိုင်းမှုများမှတဆင့် တစ်နိုင်ငံလုံးအတွက်အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု များ (inclusive growth) ကိုလည်းရရှိစေနိုင်မည် ဖြစ်ပါတယ်။

သို့သော် တခြားတစ်ဖက်တွင်လည်း ယင်းအစီအစဉ်သည် အချို့သောအန္တရာယ်များနှင့် စိန်ခေါ်မှုများလည်း ရှိနေပါတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် မြေဈေးနှုန်းများမြင့်တက်ခြင်း၊ ဒေသခံများအတွက် နေထိုင်ရန်ခက်ခဲလာခြင်း၊ အလုပ်သမား အခွင့်အရေးများ ဆုံးရှုံးခြင်း အစရှိသည့် ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးများလည်း ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်မည်ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဗီယက်နမ် အစိုးရအနေဖြင့် Golden Visa မူဝါဒကိုစီးပွားရေး အကျိုးသက်သက်ဖြင့်သာမက လူမှုရေးသက်ရောက်မှု၊ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုများပါ အပါအဝင် (holistic policy review) ဖြင့် ခိုင်မာသောထိန်းသိမ်း မှုစနစ်တစ်ခုဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်သင့်ပါတယ်။ ထို့အပြင်နိုင်ငံတော်အနေနဲ့လည်း မူဝါဒများကို အကောင်အထည်ဖော်ရာမှာ တာဝန်ယူမှုမြင့်မားမှု (accountability)၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု (transparency) နှင့် ပြည်သူအကျိုးဖြစ်ထွန်းမှု (public value creation) တို့အပေါ်တွင် အခြေခံ၍ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူနှင့်ဒေသခံပြည်သူများအတွက် နှစ်ဦးနှစ်ဖက် အကျိုးပြုနိုင်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခုတည်ဆောက်နိုင်ဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။

အချုပ်အားဖြင့် Golden Visa မူဝါဒသည် ဗီယက်နမ်အတွက် ငွေကြေးဝင်ငွေအတွက်သာမက နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်းအတွင်း မိမိနိုင်ငံ၏ အဆင့်မြင့်ပုံရိပ်ဖော်ပြနိုင်စေသော နိုင်ငံရေး-စီးပွားရေးကဏ္ဍဆိုင်ရာ ကောင်းမွန်သော အခွင့်အလမ်းတစ်ခုလည်းဖြစ်ပါတယ်။ ၎င်းကိုတာဝန်ယူမှုရှိစွာ၊ လူထုပူးပေါင်းမှုဖြင့်စနစ်တကျစီမံမှုခန့်ခွဲ အသုံးချနိုင်ပါက Golden Visa အစီအစဉ်သည် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများအတွက် ဥပမာတစ်ခု သာမက၊ တာဝန်ယူမှုရှိသည့် ဖွံ့ဖြိုးမှုဆီသို့ တက်လှမ်းနိုင်သည့် တံခါးဖွင့်ခြင်းတစ်ခု ဖြစ်လာမည်ဖြစ်ပါကြောင်း ရေးသားအပ်ပါတယ်။

ဒေါ်ခင်သီတာဇင်၊ ဦးစီးအရာရှိ
ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့်ကုမ္ပဏီများညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန

ရင်းနှီး/ စီးပွား ပြည့်စွမ်းအား

ရင်းနှီး/ စီးပွားဝန်ကြီးဌာန၊
ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးရုံး၊ e-Government ဌာနခွဲမှ
၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၁ ရက်နေ့တွင်
စတင်ထုတ်ဝေသည်။
www.mifer.gov.mm